

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . . . K 26.—
za en mesec 2-20
za Nemčijo celoletno . . . 28.—
za ostalo inozemstvo . . . 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . . . K 24.—
za en mesec 2.—
V upravi prejemam mesečno . . 1-70

Sobotna izdaja:

za celo leto 7.—
za Nemčijo celoletno . . . 9.—
za ostalo inozemstvo . . . 12.—

SLOVENEK

Inserati:

Enostolpna pettivrsta (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat 13 "
za trikrat 10 "
za večkrat primeren popust.

Parčna oznaka, zahvale, osmerice itd.:
enostolpna pettivrsta po 18 vin.

Poslano:

enostolpna pettivrsta po 30 vin.
Izhaja vsak dan, izvenredno ne-
delje in praznike, ob 5. uri pop.
Redna letna priloga Vornj red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511,
bosc.-herc. št. 7563. — Upravniškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Politične razmere na Hrvaškem.

Stvarjanje nove stranke. — Rauch in
Elegović. — Stranka prava in afera
»Balkan«. — Sloga opozicije. — Za-
grebške občinske volitve. — Vprašanje
komisarijata.

Zagreb, 16. marca.

Daljša časa se že razne novine bavi-
jo s hrvatskimi zakulisnimi stvarmi
ter pošiljajo v javnost vesti s površnim
tendenco, škodovati tej ali oni stranki
na korist nadaljnjega vzdrževanja zlo-
kornega sistema, ki je Hrvatsko že po-
vsem uničil. Ljudje, željni senzacije,
kujejo različne novosti, čeravno pri
vsem ni niti trohe resnice. Zadnji čas
jih je veliko gledalo beli dan v »Sl.
Narodu« in »Grazler Tagespošti«, toda
vse so deloma izmišljene, deloma pre-
tirane.

Mnogo se govori o osnutju neke
stranke, ki bi bila izvršiteljica madžar-
ske volje na Hrvaškem in še vnaprej
vzdrževala to sramotno stanje. Kdor
pozna hrvatske razmere, ve, da bi se
vsak tak poizkus že v prvi fazi ope-
nil in da je danes naravnost glupost, mi-
sliti na možnost nove madžarske
večine. Dokler je opozicija složna, od-
nosno, dokler obstoji pakt med prava-
ši in hrvatsko-srbsko koalicijo, dotlej
je upravnem nemogoče rešiti hrvatsko
vprašanje brez teh strank, brez respek-
tiranja pakta, a ta pakt, ki ga danes
obe stranki uvažujeta in spoštujeta
daje jamstvo, da na Hrvatsko ne pride-
jo več stari časi, ampak da pojde vse-
kakor na bolje. Takšne večine, oziroma
takšne stranke, kakor jo je imel Khuen,
ki je ž njo dvajset let paševal nad Hr-
vati, danes ni več mogoče storiti. Nje-
ni ostanki sicer tuptam skušajo, da
se zopet zbero, toda že trije takšni po-
izkusi so se izjalovili in tako bo tudi v
bodoče.

Kar se poroča o Rauchu, češ, da
misli osnovati neko stranko, to niko-
gar ne vznemirja, ker se povsod do-
bro ve, da se je Rauch s svojim posled-
njim banovanjem onemogočil za ved-
no. Njegove težke politične pogreške
niso škodile samo Hrvatski, marveč

ugled in jo zelo kompromitirale. Vse
celi monarhiji, ker so zrušile njen
to je merodajnim faktorjem znano; za-
to ne bodo sprejeli Rauchove ponudbe,
ker je ta absolutno neprimerna za ure-
ditev hrvatskih razmer. Poleg tega pa-
da Rauch, ki dela za se, zopet v stare
grehe, okrožujoč se z ljudmi raz-
lične prošlosti in pa takimi, ki ra-
bijo vladine sinekure. Kakor si je
prvi pot izbral za pomagače razne Cu-
vaje, Czernkoviče itd., tako zbira se-
daj okoli sebe Elegoviče, Kršnjavije in
slične. Elegović je danes materialno
ruiniran človek, ki je bil prisiljen, da
proda svoj notariat v Brodu na Savi
za 20.000 K nekemu Schvarcu, a vse to,
da zakrpa svoje slabe finance. In sedaj
mu ni preostalo drugega, kakor da igra
va bank na Rauchovo karto. V tem, da
se je Elegović približal Rauchu in kan-
ži njim osnovati neko stranko, vidijo
zlokobni proroki bližajoči se razkol v
stranki, ker se bo baje frakcija bivših
frankovcev odcepila in sledila Elego-
viču. No Elegoviča ne jemlje nikdo za
resnega, niti najintimnejši njegovi ne.
On se je obrnil pismeno in ustno na
neke svoje bivše drugove iz Frankove
stranke, pa so ga vsi odbili, ker se ne
mara nihče kompromitirati. Rauchu
je vsekakor Elegović dobro došel. Zna-
se, da je Rauch v Hrvatski popolnoma
osamljen. Tu mu je torej treba Elego-
viča, da mu kot izvrsten govornik in
kot bivši narodni zastopnik vsaj nekaj
stori med narodom, s čimer bi se po-
tem Rauch pobahal na merodajnih
mestih.

Radi Elegoviča, ki nima s stranko
prava nikakih vezí, se kolportirajo po
raznih listih vesti o »razkolu«. Da bi
bili ti glasovi verjetnejši, donajajo neke
novine, da je poslovni odbor stran-
ke prava izključil dr. Horvata in dr.
Sachsa, ki sta v preiskavi radi afere
»Balkan« in ju je sodišče proti visoki
kavciji pustilo na svobodi. Stranka
prava do danes ni imela povoda, da se
bavi s to afero, a najmanj, da izključi
to dvojico iz svoje srede. Poslovni od-
bor pušča stvar sodišču in čaka njego-
vega izreka ter bo potem zavzel dalj-
nje stališče do teh dveh članov.

Kakor smo že na uvodnem mestu
omenili, širijo se ti glasovi v javnost s
prozorno tendenco, škodovati stranki

prava, odnosno celi opoziciji in sicer
na korist madžaronstvu. Oni, ki na to
računajo, se kruto varajo, ker jim opo-
zicija tega veselja ne bo napravila, am-
pak bo mirno čakala nadaljnjega raz-
voja. Njej se ne mudi. Če je mogla do
sedaj čakati, potrpi še nekaj časa, zbi-
rajoč sile, da zada ž njimi konečni
smrtni udarec madžaronstvu na Hr-
vatskem.

Ves Zagreb stoji pod vtisom bo-
dočih občinskih volitev, ki se jim pri-
pisuje velika važnost. Tudi tu se dela
na to, da opozicija složno nastopi in
da manifestira svoje edinstvo, to tem-
bolj, ker se madžaroni poslužujejo raz-
nih zvijač, da bi prišli v mestni svet.
Danes je že sigurno, da pojde vsa opo-
zicija složno na volišče in da izbere ta-
ko zastopstvo, ki bo ponos hrvatske
prestonice. Dosedaj je bilo delo za vo-
litve vsled izjemnega stanja otežkoče-
no, toda tudi temu se je odpomoglo,
ker je vlada morala privoliti volivne
shode in agitacijo. Govori se, da se je
z najvišjega mesta izjavilo, da morajo
biti volitve čiste in brez vsakega pri-
tiska.

Medtem pa komisariat z vso silo
dalje pašuje. Razmere se niso prav nič
izpremenile; čeravno se javljajo glas-
ovi o uspostavi ustavnega življenja na
Hrvaškem, temu danes nikdo ne ve-
ruje. Silno razburjenje je izzval nek-
dani intervju ministra Josipoviča, ki
je sub rosa Hrvatoma povedal, naj se ne
nadajo skorajšnje uspostave. Razume
se, da je to v vodilnih krogih izzvalo
veliko senzacijo, tembolj, ker se ve, da
madžaroni delajo na vzdrževanje ko-
misarijata, upajoč, da se jim še vedno
posreči, priti na vlado. Ostane li res
tako, da bo Hrvatska istodobno, ko se
cela monarhija bori za avtonomijo hr-
bovske Albanije, živel neustavno kot
madžarska satrapija?

Slovenski inženirji.

III. Občni zbor društva slovenskih
inženirjev dne 16. marca 1913 ob 10. uri
dopoldne v srebrni dvorani Uniona
otvori predsednik c. kr. nadsvetnik
Klinar. Pozdravi vse navzoče, s
posebnim veseljem delegate bratskega
društva hrvaških inženirjev v Zagre-

bu, gospoda predsednika arhitekta
Grahorja in inženirja Filipoviča in
Brozoviča. Odobri se zapisnik zadnje-
ga občnega zbora. Predsednik c. kr.
nadsvetnik Klinar z veseljem in zado-
voljstvom konstatira, da je društvo ži-
valno delovalo, da je na slovenske in-
ženirje javnost opozorilo, da nas vpo-
števajo in da z nami računajo. Ome-
nja obisk slovenskih inženirjev 26. in
27. oktobra 1910 v Zagrebu.

Dež. stavb. nadkomisar inž. Ska-
berne je podal tajniško poročilo: Pri
vsakem društvu se kmalu po ustano-
vitvi pojavi nekako odnehanje tistih
sil, ki so organizacijo osnovale. Tudi
pri našem društvu je bilo treba raču-
nati s to možnostjo. S ponosom pa mo-
remo po preteku drugega leta ugotovi-
ti, da je bila bojazen v tem pogledu
popolnoma upravičena. Društvo ni na-
zadovoljalo. Nasprotno. Napredovali smo
v vsakem oziru in izkazati moremo v
marsikaterem pogledu celo jako lepe
uspehe.

Dosegli smo, da nas ne upoštevajo
danes kot strokovno društvo samo
znanstvene potence in oblasti, doka-
zali smo tudi, da stanovskih organiza-
cij ni moč prezirati in posebej še, da
je inženirski stan na Slovenskem trd-
no odločen, držati se točno one poti, ki
ga bo prej ali slej gotovo dovedla do
zaželjenega cilja.

Bili smo v ozkem stiku z »Matico
Slovensko«, s katero nas veže osobito
vprašanje tehniške terminologije; obr-
nila se je na nas c. kr. deželna vlada,
ko je šlo za izvid o upeljavi malega
formata za opeko, podali smo mestni
občini ljubljanski mnenje o kanaliza-
cijskem načrtu, zavzeli na vprašanje
deželnega glavarja g. dr. Šusteršiča
stališče, zadevi razdelitve inženirskih
komor in priobčili smo Trgovski in
obrninski zbornici na njeno povabilo, v
kolikor obstoja po našem mnenju inte-
res za aktivno udeležbo razstave v
Lipskem.

Društvo pa ni pustilo iz vidika
druge glavne naloge, ki si jo je stavilo
pri ustanovitvi, to je stanovskega
vprašanja.

Izvojevali smo za uradništvo mest-
nega gradbenega urada kot najvišje
službeno mesto VI. činovni razred,
medtem ko je osnutek služb. pragma-

LISTEK.

Bulgarski junaki.

Janka Markova.

V bulgarski vojski služi v sedanji
vojni 60letni prostovoljec: Janko Mar-
kova, ki se je z orožjem v roki udele-
žila tudi vojne leta 1877—1878 in sr-
bsko-bulgarske vojne pri Slivnici leta
1885. Odlikoval jo je že knez Aleksan-
der in kasneje kralj Ferdinand. Začet-
kom sedanje vojne je Janka Markova
z vso silo zahtevala, da se sprejme med
prostovoljce, kar so ji končno dovolili.
Sedaj se s tremi vidinskimi someščani
nahaja pred Odrinom. Nosi uniformo
navadnega vojaka, ukvarja se s puško
kakor izurjen lovec, roka ji je čvrsta,
korak trden in enakomeren. Na vsako
pohvalo odgovarja kratko: »Bog podeli
svobodo vsem krščanskim narodom.
Kar se mene tiče, bi najraje umrla na
bojnem polju, kajti zadostuje mi, da mi
je bila dana sreča, videti obnovljeno
veliko Bulgarijo.«

Drzen častnik.

Neki bulgarski častnik, ki je dalj
časa živel v Mali Aziji in zna gladko
arabsko in turško, je prosil generala
Ivanova, da bi smel v Odrin, preoble-
čen v turškega častnika. Prošnja se mu
je dovolila in dobil je nekaj dni dopu-
sta. Ko se je vrnil, je povedal jako važ-
ne informacije: o dispoziciji prebival-

stva, o ceni živil, podrobnostih v neka-
terih utrdbah in mišljenju častnikov,
s katerimi je mnogo občeval. Večkrat
je videl Sukripašo ko se je v avtomobilu
vozil iz ene utrdbe v drugo, ogibajoč se
vsakemu stiku z mestom in prebivalci.
Vse te in še druge važnejše in tajnejše
njegove informacije so potrdili tudi
turški jetniki.

Raje smrt nego izdajstvo.

Nekega dne so bili pred odrinsko
vojno poveljstvo poklicani trije vjeti
Bulgari: dva častnika in en podčastnik.
Ko so stali pred turškimi častniki, ki
so jih hoteli izpraševati o bulgarskih
oblegovalnih načrtih, se je podčastnik
zbal, da bi proti svoji volji česa ne iz-
dal. Ker ni imel sablje, je potegnil žep-
ni nož in si z njim prerezal vrat. To je
tako delovalo na turške častnike, da so
dali ostala dva bulgarska častnika ta-
koj odpeljati, ne da bi ju bili karkoli
vprašali.

Hraber akademik.

Mladega bulgarskega akademika
so nekega večera poslali na ogled k tur-
škim prednjim stražam pred Odrin.
Bila je temna noč. Drzni vojak se je
plazil k turškemu taboru. Naenkrat za-
plazil pred sabo jasno sliko: bila je tur-
ška straža. Bulgar je zadrževal sapo in
se nalahno plazil bliže; potem je nena-
doma planil na Turčina, ga vrgel na tla
in ga zabodel v srce. Nato je oblekel
Turkovo obleko in šel dalje. Prišel do
prve straže, je nekaj zamrmral ka-
kor geslo, nato pa bliskovito zgrabil

Turka za vrat in ga zadavil. Istotako
je naredil s prihodnjo stražo. Nobeden
teh Turkov ni imel časa, da bi le pisnil.
Malo dalje je Bulgar naenkrat opazil
dremajočo turško stotnijo. Brž se po-
makne nazaj, sleče turško uniformo in
hiti v bulgarski tabor; tu dobi oddelek
vojakov, preseneti z njimi spečo turško
stotnijo in jo uniči. Drugo jutro je bil
imenovan za poročnika.

Ali paša.

Koncem 18. stoletja je vladal v Ja-
nini glasoviti Ali paša, okrutnez prve
vrste — pravi Turk. Živel je v starem
seraju, t. j. trdnjavi na nevisokem gri-
ču južno od Janine, obdan od svoje
garde — 30.000 mož, ki jih je vse po
imenu poznal. Despotično je vladal
nad Albanijo, večjim delom Makedo-
nije, Epirom, južno Ilirijo, Tesalijo,
Etolijo, Fokido in delom Beocije.

Bil je strahovito maščevalen; v
svojem doživetju spominu je ohranil
vsako razžalitev toliko časa, da jo je
maščeval — morda dolga desetletja.

Leta 1788. se je neki Albanec sprl
s pašinim sorodnikom in ga v prepiru
ubil. Ali paša je takoj velel prijeti ubi-
jalčevu ženo in otroke; pred ubijalče-
vimi očmi so jih vrgli tigrom, da so jih
raztrgali. Ubijalca samega so živega
spekli na žerjavi. To pa paši še ni
bilo dovolj; dolgo let je prežal na ubi-
jalčevega brata in končno leta 1812.
zvedel, da se nahaja na nekem otoku,

S pomočjo prevare ga je dal zvabiti v
Janino, kjer so njegovi gardisti padli
čezenj, ga neusmiljeno pretepli in nje-
gove ude razmetali po mestnih ulicah.

Leta 1812. je prišel k Ali paši s
posebnim naročilom general Destre.
Ali paša je generala lepo sprejel in ga
peljal celo v svoj harem, kjer mu je
predstavil vse svoje žene. Kasneje je
paša vprašal generala, katera izmed
njegovih žena se mu je najbolj dopa-
dla. General mu je povedal. Po slav-
nostnem obedu, ki ga je paša priredil
na čast generalu, in katerega so se vde-
ležili tudi vsi častniki generalovega
spremlstva, je Ali vprašal generala, bi
li ne hotel še enkrat videti one, ki mu
je tako dopadla. Nič hudega sluteči
general je prireditel. Ali paša udari
z dlanjo ob dlan in zavesa, ki je zakri-
vala zadnji konec dvorane, se razgrne.
Pred gosti se pokaže črn evnuh z rav-
nobar odsekano žensko glavo v roki.
Ali paša se divje zakrohoče, general pa
poln groze zbeži.

Nekega dne je odličen janinski
Grk povabil na kosilo nekega inozem-
skega častnika (ki je kasneje stvar opi-
sal v svojih memoarab). Med kosilom
nenadoma vstopi eden Alijevih ogledu-
huj in ne vztraja se na tujega gosta za-
liteva, da mu Grk po pašinem povelju
takoj izplača 1000 cekinov. Grk se sku-
ša izviti, a ogleduh mu pravi: »Prinesti
moram ali denar ali pa tvojo glavo!«

Grk je z drhtečo roko naštel za-
hlevani znesek.

tike dopustil akademično naobraženim tehnikom samo VII. razred. Da takega omalovaževanja našega stanu, na katerem baš v avtonomnih zastopih sloni vse pozitivno delovanje, nismo mogli prezreti, je tembolj jasno, ker morejo po sprejeti službeni pragmatiki tudi navadni risarji doseči VIII. činovni razred. Nastopili smo sicer v »dvanajsti uri«, — ker prej ni bilo mogoče — toda z uspehom, ki se ga lahko vsi veselimo.

Kolike važnosti za naše težnje je društveno glasilo, izkazalo se je, ko je izšel v novembruški številki članek »Hands off, ki ga gotovo ne bi maral priobčiti noben dnevnik. Članek, ki je bil brez vsake najmanjše ostrine napram žurnalistiki in si je imel zgolj namen, slovensko časopisje opozoriti na krivice, ki se s priobčevanjem površnih in popolnoma pogrešenih članov iz plesa nelegitimiranih piscev prizadevajo našemu stanu v obče in posameznikom posebej, je povzročil, da od tistega časa ni več najti v naših dnevnikih neupravičenih napadov na naš stan. Tudi tega pojava se lahko odkritosrčno veselimo.

Na zadnjem običnem zboru smo zavzeli stališče proti napačni rabi našega akademičnega naslova od strani državne uprave in smo storili primerne sklepe. Stvar v zadnji seji »Stalne delegacije« se ni prišla na razgovor, ker je treba predlog poprej pismeno naznaniti, tudi za sedaj ne moremo računati na takojšnjo remeduro, vendar lahko z zadovoljstvom naglašamo, da je vzklik misel proti odpravi zastarelega označevanja tehniških služb baš v našem društvu.

V zadevi reformiranja naših srednjih šol smo s krepko pripomočjo »Društva slovenskih profesorjev« nastopili proti okamenelim nazorom modernih šolnikov, zbrali okoli sebe zastopnike vseh stanov in z izočitvijo primerne spomenice dosegli od deželnega predsednika gospoda barona Schwarza obljubo, da bo ta zadeva, ki je posebno za naš stan eminentne važnosti, v najkrajšem času ugodno rešena.

Poročilo omenja nato zveze, ki jih ima društvo z bratskimi društvi in obiska v Zagrebu pri »Hrv. društvu inž. i arh. v Zagrebu«.

Odbor je v smislu sklepa na II. rednem običnem zboru najel društveni lokal in vpeljal redne tedenske sestanke, moral je pa lokal zopet odpovedati, ker se je izkazalo, da je društvo za lastne prostore družabno še premalo konsolidirano. Predavanj je bilo troje in sicer se imamo zahvaliti gg. Gustinčiču, predsedniku Klinarju in Josipu Pavlinu.

Po našem poslovniku se vrši strokovno delovanje v trajnih in začasnih odsekih. Delo začasnih odsekov je razvidno iz podatkov, ki sem jih navedel uvodoma; od trajnih odsekov je bil najmarljivejši tiskovni odsek, ki je pa delal samo v eni osebi. Kolegu Gustinčiču naj gre za njegov obilen trud, za vzorno vneto in krasne uspehe s tega mesta resna in odkritosrčna zahvala. Naše glasilo ima danes obliko in vsebino, da moremo »Vesti« mirno postaviti v eno s tehničnimi listi drugih stanovskih društev. S pridružitvijo »Društva inženirja i arhitekta u kraljevini Dalmaciji« so zastopane sedaj v »Vesteh« vse jugoslovanske inženirske organizacije v Avstro-Ogrski. V oglašnem delu so priče v zadnjem času objavljati razpise del in dobav tudi že naše oblastni, gotovo važna pridobitev, ki jo z zadovoljstvom moremo zabilježiti. Odsek za terminologijo je imel sicer samo 2 seji, položil pa je temelj k smoteni izpeljavi ene najvažnejših naših zadač.

Število članov je naraslo od 74 na 81. Izstopili so trije člani. Poslovnih števk je bilo 247. Društvo je v preteklem letu pridobilo tudi ogródje za društveno knjižnico.

Poročilo blagajnika, c. kr. rudarskega svetnika Viňko Stergarja se odobri. Izkazuje 2440 K 85 vin. dohodkov, primanjkljaj znaša 141 K 9 vin., premoženja je 803 K. Odobri se tudi proračun za leto 1912, ki proračunava dohodke in stroške z 2461 K. V imenu nadzorstva predlaga stavbni svetnik Sbrizaj absolutorij in zahvalo blagajniku. (Ploskanje.)

Volitve.

Na predlog inž. Gustinčiča se per aklamationem zopet izvoli za predsednika c. kr. stavbni nadsvetnik Klinar, ostali odborniki se na predlog inženirja Šukljeta volijo z glasovnicami, skrutinirata inženirja Šuklje in Kasal; za tajnika je izvoljen stavbni nadkomisar Viktor Skaberne, za blagajnika rudarski svetnik Viňko Stergar, za odbornika c. in kr. inženir Orel. V nadzorstvo sta izvoljena c. kr. višji obrtni nadzornik Santuček in ravnatelj inž.

nir Remec; v društven sod pa nadsvetnik Pavlin, svetnik Sbrizaj, ravnatelj Endlicher, svetnik Hilbert in inž. Zajec.

Odborovi predlogi.

Na predlog c. kr. rudarskega svetnika Stergarja se sklene, da se društvena soba opusti. Sklene se nadalje, da se stalno na občne zборе bratskega društva hrvaških inženirjev odpošljejo tri delegate in da se odboru naroči pregledati poslovnik in da naj na bodočem običnem zboru stavi primerne izpreminjevalne predloge.

TEHNIŠKOZNANSTVENA TERMINOLOGIJA.

Tajnik nadkomisar Skaberne izvaja: Ena glavnih nalog našega društva je ustvaritev tehniške znanstvene terminologije. Na ustanovnem običnem zboru sem predlagal izvolitev odseka za tehniško terminologijo in sem takrat opozarjal na važnost enotnega naziranja tako v uradih in šolah, kakor v praktičnem življenju. Povdarjal sem, da za naše razmere v trenutku tehniški slovar nima pomena, ker nedostaja vse polno izrazov, pač pa je neobhodno potrebno, da oskrbimo hitro besede, ki jih najbolj in sicer sleherni dan rabi uradnik in obrtnik. Omenil sem takrat, da se ukvarja »Matica slovenska« že več let s sestavo tehniškega slovarja, da pa delo ne napreduje tako, da bi v doglednem času moglo priti do izdaje slovarja. Manjka vse polno besedi, ki se jih mora direktno sestaviti in to ja v stanu izvršiti le strokovnjak, ki živi v praktičnem delu. Na drugem izrednem običnem zboru leta 1911. sem si dovolil opisati način, ki bi bil po mojem mnenju edini na mestu, če hočemo delo na terminološkem polju izpeljati na sistematično pot, t. j. način, ki nam ne bi ustvaril samo bogat material za slovar, temveč omogočil tudi, da pomagamo sebi v najnujnejših slučajih. Obrnili smo se potem na »Matico slovensko«, ki je to idejo toplo pozdravila in obljubila svojo pomoč v jezikoslovnem oziru. V svoji 3. seji je v tekočem letu sklenil odsek za terminologijo, da se s sestavljanjem tehniške terminologije postopa na način, ki si ga dovoljujem še enkrat na kratko obrazložiti. Pod glavno besedo kake konstrukcije ali organskega dela kake zgradbe oziroma detajla konstrukcije se zbere vse razpoložljive nemške izraze, ki se tičejo te konstrukcije oziroma detajla, ali so z njim v kaki zvezi. Poišče se potem k nemškim besedam slovenske izraze, pri čemer se je kar le mogoče ozirati na hrvaški jezik. Pregledane in predelane zbirke, ki bi obsegale vedno le posamezna poglavja tehniškega nazivostvoja, bi društvo razmnožilo, razdelilo med člane brezplačno, šolam, uradom in obrtnikom ter vsem drugim interesentom pa bi jih dalo na razpolago proti povrnitvi malenkostnih razmnoževalnih stroškov. Med tem smo bili v Zagrebu. Na svečanem običnem zboru je bil z velikim odobravanjem sprejet predlog ing. Setinskega, da naj izdamo skupen nemško-hrvatsko-slovenski tehniški slovar. Na predlog ing. Turka se je nadalje sklenilo, da naj si osnuje »Hrv. društvo inženirja i arhitekta v Zagrebu« po našem zgledu odsek za terminologijo, ki naj v dosego stavljenega cilja stopi z našim v najožji stik. Naš odsek se je teh misli takoj oprijel in obdelal od mene predloženi vzorec, ki obravnava vse izraze o oknu. Ta vzorec sem kot zastopnik našega društva na običnem zboru »Hrv. društva inženirja i arhitekta v Zagrebu« dne 2. marca t. l. izročil hrvatskemu odseku za terminologijo v roke g. stavbenega nadsvetnika pl. Ferricha s sledečimi predlogi:

1. Nemško-hrvatsko-slovenski tehniški slovar se za sedaj še ne izda.
2. Pri nabiranju gradiva se postopa na način, ki sem ga že obrazložil s to izpremembo, da si odseka za terminologijo svoje v prej navedenem zmislu obdelane elaborate priobčujeta v dopolnitev s hrvatskimi, oziroma s slovenskimi izrazi.
3. Jezikoslovno odobrene elaborate naj prinaša društveno glasilo kot prilogo.
4. V kolikor mogoče hitro uveljavljanje na ta način pridobljenih izrazov naj dajeta društvu zbirke na razpolago tudi obrtnikom, uradom, šolam in drugim interesentom.

Iste predloge stavim tudi danes. Stvar je dobro premišljena in sloni na izkušnjah, ki si jih je gotovo že vsakdo pridobil, ki je delal na tem polju. Prosim, da sprejmete predloge v celoti in neizpremenjene.

Poročilu sledi razprava. Inženir Šuklje se protivi, da bi se izdal slovar, v katerem bi bila na prvem mestu nemščina. Čas je, da se enkrat nastopi proti temu, da bi morala nemščina biti

povsod na prvem mestu. — Ravnatelj Remec sodi, da se mora poseči po jeziku, ki ima precizno izraženo terminologijo. Poseči moramo po takem jeziku. Meni je vseeno, če posežemo po francoskem ali pa po angleškem jeziku. — Inž. Turka sodi, da dokler nimamo lastne tehnične šole v Ljubljani ali v Zagrebu, toliko časa moramo imeti jezik, na katerega se bomo naslanjali. — Ravnatelj kurilnice inž. Šega naglašja, da moramo imeti terminologijo, ki ne bo namenjena samo tehnikom, marveč ki bo služila za splošno porabo. Predlaga konec razprave. — Po sklepnih besedah Šukljeta in Skaberneta obveljajo odborovi oziroma poročevalčevi predlogi.

Večji tehnični izlet v Bosno, Hercegovino in v Dalmacijo.

Predsednik hrvaškega društva inženirjev arhitekt Grahor čestita uspehom, ki si jih je bratsko slovensko društvo v kratki dobi dveh let pridobilo. Naznanja, da priredi hrvaško društvo meseca avgusta večji tehnični izlet v Bosno, Hercegovino in v Dalmacijo, ki bo trajal devet dni. Predsednik c. kr. nadsvetnik Klinar upa, da se izleta kolikor mogoče veliko slovenskih inženirjev udeleži.

Sestanki inženirjev.

Ravnatelj inženir Remec želi, da bi se sestanki tako uredili, da bi se došlo vsak mesec eden ali pa dva sestanka. Kaže, da se skupnost s Hrvati še bolj goji. Naj bi predavali na sestankih Hrvati v Ljubljani, Slovenci pa v Zagrebu. — C. kr. rudarski svetnik želi, da bi se inženirji sestankov udeleževali. Pozdravil misel o predavanjih, ki jo je izprožil ravnatelj inž. Remec.

Stalna delegacija društva inženirjev. — Stanovske koristi inženirjev.

Na predlog c. kr. inž. Turka se izvoli v stalno delegacijo društva inženirjev načelnik kurilnice inženir Šega, ki izvolitev sprejme in govori nato o stanovskih zadevah inženirjev. V stalni delegaciji inženirjev je združenih 15.000 inženirjev. Inženirji se morajo v prvi vrsti boriti za svoj socialen ugled. Do zdaj je užival juridičen stan predprave, a zadnja leta je postal inženirski stan faktor, ki morajo z njim računati. Inženirski stan mora doseči isto stopnjo, ki jo že ima dandanes juridičen stan. Govornik omerja razpravo o službeni pragmatiki v ljubljanskem občinskem svetu, kjer se je izvršil boj med juridičnim in inženirskim stanom. Zastareli so nazori, da je jurist za stopnjo višji, kot inženir. Če se je glede na to prebil led pri občini, se bo tudi drugod.

Predsednik c. kr. nadsvetnik Klinar zaključil nato III. občni zbor društva slovenskih inženirjev.

Balkanska vojska.

SKADER GORI.

Cetinje 15. marca. (Posebno poročilo »Reichsposti«.) 14. t. m. se je začel strašen bombardement na Skader. Vsi topovi oblegovalcev so v akciji. En mestni del gori. Bombardement srbskih topov je jako uspešen. Bombardementu sledi splošni naskok, katerega vodi srbski general Bojović.

DRUGE VESTI GLEDE SKADRA.

Belgrad, 15. marca. Srbski transporti iz Soluna se pod spremstvom grških vojnih ladij nadaljujejo. Pravkar se je v Solunu na 20 grških ladjah vkrcalo 5000 mož, veliko topov in tréna. V Skadru manjka živeža. Vojaki dobivajo vsak dan mali hleb kruha in ničesar več. Turki in Arnavti se sovražijo, a disciplina je še tako trdna, da ne pride do sporov. Sirote po ulicah jočejo. Municije je v Skadru še dosti.

VELEVLASTI SE Z ALBANIJO NOČEJO ŠE PEČATI. VPRAŠANJE SKADRA ŠE VEDNO NEREŠENO.

London, 15. marca. Konferenca poslanikov se tudi v svoji včerajšnji seji ni meritno bavila z Albanijo. O Skadru ni še vedno nič odločenega, bo li pripadal Črnigori ali Albaniji. Rusija je zahtevala, naj se sploh preje obravnava južne meje Albanije, toda tudi glede teh so se prijavile težkoče. Velesile menijo, da zavzetje Skadra ne bo položaja otežilo. Velesile se bodo z ohmejitvijo Albanije bavile šele, ko bo sklenjen mir s Turčijo. Avstrijski poslanik je zahteval akcijo velesil v Cetinju in Belgradu, naj bi se naskok na Skader opustil, toda ta predlog je bil odklonjen, ker bi bil proti nevtralizaciji. Velesile so mnenja, da je Albanija, dokler se ne sklene mir, turška provincija in vsled tega še ni mogoče določiti definitivno njenih bodočih mej.

× × ×

ODRIN PRED PADCEM.

Berolin, 15. marca. »Lokalanzeiger« poroča, da je glasom vesti iz Carigrada Šu-

kri paša poveljstvo nad odrinsko posadko odložil.

Carigrad, 15. marca. Bulgari obstre-ljujejo Odrin iz 14 novih, jako velikih oblegovalnih topov.

Berolin, 15. marca. Iz Odrina je pobegnilo 110 turških vojakov k Srbom, 87 vojakov pa k Bulgarom. Begunci pripovedujejo o velikem gladu v mestu. V Odrinu razsaja tudi kolera.

Solija, 15. marca. 14. t. m. so Turki otvorili kanonado, na katero so Bulgari cel dan z veliko ljutostjo odgovarjali.

Berolin, 16. marca. »Vossische Zeitung« poroča iz Carigrada, da sta dva aeroplana z nemškima aviatikoma Bulair in Gallipoli 14. t. m. zapustila Odrin in se izkrcala v Carigradu. Poročala sta, da je v Odrinu še za dolgo časa municije in provianta. Sodijo, da se prično pri Čafaldži zopet boji.

Solija, 16. marca. (»Agence Télégraphique Bulgare«.) Dne 12. t. m. sta dva pozivedovalna oddelka pred Odrinom, ki sta bila proti Akalanu odposlana, napadla z bajoneti sovražnika in osvojila reduto, ki leži zahodno od Akalane. Sovražnik, ojačen z močnimi oddelki, je poizkušal si zopet osvojiti utrdbe, a je bil s protinapadom pognan v beg. Na bojišču je pustil približno 300 mrtvih in ranjencev. V tem boju vjeti Turki pripovedujejo, da vojaki in častniki ne upajo več na uspeh, a da jih silijo k naskokom. Isti dan je sovražnik poizkušal pred desnim bulgarskim krilom prodirati proti Kadiköju, a so ga Bulgari s protinapadom vrgli nazaj in ga do vasi Elbassan zasledovali. Od tega dne nadalje je sovražnik vsak poizkus prodiranja opustil. Odrinski turški vojaki dezertirajo v velikih množinah. Skupine 50 do 60 vojakov s podčastniki vsak dan prihajajo pred oblegovalno armado in se udajajo. Pri Gallipoliju je vse mirno.

× × ×

TURŠKI GENERAL ZAPRT.

Carigrad, 15. marca. Tu so aretirali iz Čataldže došlega poveljnika IV. zbora, Omer Javier pašo, ki ga postavijo pred vojno sodišče.

PROTI MLADOTURKOM.

Carigrad, 16. marca. Velikemu vezirju je izročila skupina častnikov spomenico, ki vlado zadnjič poziva, naj odstopi in prepusti usodo države vladi, ki uživa splošno zaupanje. Spomenica izvaja, da mladoturški puč in izprememba vlade nista nič koristila, marveč povzročila, da se je vojska nadaljevala, po kateri se Turčiji nalažajo še hujši mirovni pogoji. V Skutari (Mala Azija) so se vršile demonstracije proti mladoturškemu odboru.

KOLERA V CARIGRADU.

Carigrad, 16. marca. Uradno so doglali, da sta na kolero v Carigradu dve osebi oboleli.

× × ×

GRKI PRODRAJO.

Atene, 16. marca. Bivši grški zunanji minister Jurij Christari Zographos je imenovan za političnega guvernerja Janine.

Atene, 16. marca. Grška armada je zasedla Premeti. Turki so se najbrže v Berat umaknili. Turške čete so v paniki zapustile mesto Delvinaki.

Atene, 16. marca. Grške čete so zasedle otok Sam.

Atene, 16. marca. Prestolonaslednik poroča, da je 8. divizija z enim kavalerijskim polkom iz Delvinakija prodrla do razpotja v Delvino in Argyrokastro. Sovražnikove zadnje čete so Grki pri Ariništi napadli in poglali v beg. Vjeta sta dva sovražnikova bataljona: 1500 vojakov in 30 častnikov.

× × ×

VELEVLASTI BODO POSREDOVALE DALJE ZA MIR.

London, 15. marca. »Reuter« poroča, da se je konferenca poslanikov 14. t. m. pečala z mirovnimi poroči balkanske zveze. Poslaniki so mnenja, da so zahteve balkanske zveze nekoliko pretirane, toda menijo, da se bo dalo posredovati dalje. Velesile nameravajo balkanskim državam svetovati, naj svoje pogoje nekoliko modificirajo. Prihodnja konferenca se vrši v sredo.

MIR NI DALEČ?

Carigrad, 15. marca. Velesile, pred vsem Rusija, delajo na to, da se Bulgarija zadovolji z mejo San Stefano—Enos in vprašanje vojne odškodnine prepusti popolnoma odločitvi velesil. Bulgarija bo bržčas kmalu odnehala in zato mir ni tako daleč.

TURKI IN ZAHTEVE BALKANSKIH ZAVEZNIKOV.

Carigrad, 17. marca. Turško časopisje je radi zahtev krščanskih balkanskih držav vznemirjeno, Turki so osobito razburjeni, ker se zahtevajo kaptulacije za podanike balkanskih držav

in garancije za predpravo pravoslavne cerkve.

Carigrad, 17. marca. Turški ministri svet se je bavil z mirovnimi pogoji balkanskih zaveznikov in je odposlal turškemu zastopniku v inozemstvu navodila.

× × ×

GEŠOV IN VENIZELOS ZA BALKANSKO ZVEZO.

Sofija, 15. marca. V seji sobranja dne 15. t. m. je ministrski predsednik Gešov izjavil, da smatrajo balkanske države medsebojno zvezo za nujno ne samo za sedanjost, ampak še bolj za prihodnost. Med balkanskimi državami ni nobenega niti najmanjšega spora. Gotovi dogodki v novozasedenih krajih so malopomembni in so vlade sklenile zaprečiti vsake nadaljnje take konflikte. Obmejitev zasedenega ozemlja ni danes še na dnevnem redu. — Opozicija je v debati, ki je nato sledila, ponavljala svoje pritožbe, voditelji strank so pa končno vsi izjavili, da bodo vlado podpirali.

Athene, 16. marca. (Agence d'Athènes.) Neki poslanec je v grški zbornici z ozirom na spomenico grškega prebivalstva izjavil, da bi grško prebivalstvo vzhodne Makedonije in Tracije za orožje pograbilo, če to ozemlje pripade Bolgarom. Ministrski predsednik Venizelos je najodločnejše protestiral proti postopanju neodgovornih oseb, ki hujskajo prebivalstvo na odpor. Izjavil je, da se Grška Traciji, da si je grško prebivalstvo tu gosto naseljeno, odpove ne zato, ker so to pokrajino zavezniki zasedli ali ker to zahtevajo zavezniki, marveč zato, ker Grško zemljepisni oziroma k tej žrtvi silijo. Grška bo pa zahtevala, da se garantira narodna in verska svoboda Grkom. Težkoče glede na aneksijo so nastale, ker je naroden egoizem vedno velik. Vsak narod, ki se je svete vojske za osvobodjenje krščanskega orienata udeležil, kolikor mogoče veliko zahteva in odkritosrčno misli, da je več kakor drugi k skupni vojski pripomogel. Res je pa, da so vsi vso svojo energijo, svoje moralne in materialne sile zastavili. Upa, da se tudi v bodoče balkanska zveza ohrani.

× × ×

NEMŠKA DIPLOMACIA O POLOŽAJU.

Berolin, 16. marca. »Nordd. Allgem. Ztg.« izvaže v svojem tedenskem pregledu: Zahteve balkanske zveze so deloma precej dalekosežne, se dotikajo točk, ki so v zvezi z evropskimi koristmi in se zato ne morejo brez sodelovanja Evrope rešiti. Kot zgled navajamo odločitev o bodočnosti Skadra in Egejskih otokov, kakor tudi zahteve o vojni odškodnini. Velešile bodo morale zato predloge zaveznikov proučiti. Upamo, da se bo težavnemu delu evropskega posredovanja posrečilo zapreke srečno odstraniti. Odkar je padla Janina, Črnogora s pomnoženo odločnostjo dela na to, da osvoji Skader. Obžalovati se mora, ker se v tem boju žrtvuje toliko hrabrih mož, ne da bi imela Črnogora od tega dobiček. Po soglasni volji Evrope se priklopi Skader ne glede na njegovo usodo bodoči Albaniji. (?) Sodimo, da modrost kralja Nikolaja prihrani njegovemu narodu nove velike žrtve. Glede na pogajanja poslaničkov v Peterburgu o rešitvi rumunsko-bulgarskega spora upa »Nordd. A. Ztg.«, da prično in izvedejo delo poslaničkov v Peterburgu v tistem spraviljivem duhu, ki je preveval poslaničnike v Londonu. Glede na izjavo Asquitha v angleški zbornici o skupnem delovanju Nemčije in Velike Britanije ob zadnji krizi na Orientu pristavi list, da se Nemčija tej izjavi rada pridruži.

× × ×

GROF BERCHTOLD V SKRBI ZA ALBANCE.

London, 15. marca. »Daily Telegr.« je izvedel, da je Avstrija vložila pri velelastih protest proti srbskim grozovitostim v Albaniji.

× × ×

BERCHTOLD JE ZOPET SASONOVU PODLEGEL.

Dunaj, 15. marca. C. kr. korespondenčni urad javlja, da »Fremdenblatt« kot oficiozno glasilo zunanje vlade ruskega ministru za zunanje zadeve zaradi znanega dostavka peterburškega brzojavnega urada k demobilizacijskemu dekretu ni očitil nobene neveljavnosti. »Fremdenblatt« tega Sasonovu res ni očitil, pač pa vsi ostali neoficiozni listi. Sasonov se je gotovo pritožil in zdaj se mora naša diplomacija izgovarjati. Iz tega pa tudi sledi, da je to, kar je peterburški brzojavni urad takrat demobilizacijskemu dekretu dostavil, resničen.

× × ×

POVELJNIK »HAMIDIE« ANGLEŠKI MORNARIŠKI ČASTNIK.

Berolin, 17. marca. »Vossische Zeitung« poroča z Dunaja, da poveljuje križarici »Hamidie« angleški mornariški častnik Flooth, ki je začetkom vojske vstopil v turško službo, in ne turški kapitan Rauf bej.

KJE KRIŽARI »HAMIDIE«?

Carigrad, 17. marca. »Tasvir-i-Efkiar« poroča, da je »Hamidie« križarila v Arhipelu. (?)

POROČILO ESSAD PAŠE TURŠKEMU VOJNEMU MINISTRU.

Carigrad, 16. marca. Essad paša je brzojavil iz Janine vojnemu ministru, da se je predal s svojo armado, ko so vsi svojo dolžnost do skrajnosti izpolnili.

ANGLIJA NI ZA RUMUNSKE ZAHTEVE.

Berolin, 15. marca. Sir Grey je baje izjavil, da Rumunija na podlagi berlinske pogodbe nima pravice do bulgarskega ozemlja, ker ni izpolnila § 44. berlinske pogodbe, ki nalaga Rumuniji dolžnost, da podeli vsem konfesijam (tu se gre v prvi vrsti za jude) enakovrednost.

KONKORDAT SRBIJE Z RIMOM.

Zader, 15. marca. Vatikan je baje pripravljen priznati katoliški cerkvi v Srbiji glagolski bogoslužni jezik. Sedež katoliške metropolije bo v Skoplju. Za metropolita se imenuje nek odlični dalmatinski duhovnik.

Dnevne novice.

— **Seja izvršilnega odbora S. L. S.** se vrši jutri, v torek, ob pol 6. uri zvečer. Člani izvrševalnega odbora se tem potom uljudno vabijo, da se važne seje gotovo udeležijo.

— **Shod S. L. S.** V Trzinu se je vršil včeraj dobro obiskan shod S. L. S. Na shodu sta govorila deželni poslanec dr. Vinko Gregorič in predsednik obrtno-pospeševalnega urada g. Ivan Kregar. Gospod poslanec si je s svojim ljubeznivim nastopom namah utrdil zaupanje svojih volilcev. Obširnejše poročilo priobčimo.

— **Iz seje kranjskega deželnega odbora 15. marca 1913.** Imenujejo se: Stavniki nadkomisar Matija Kraje, stavniki svetnikom; stavniki komisar Karel Sturm, stavniki nadkomisarjem; stavniki adjunkt Jan Bednar in Franc Zicha, stavniki komisarjem; stavniki praktikanti Viktor Čuk, Josip Karlicky, Jan Vanek in Ciril Pirc stavniki adjunktom. Stavniki risar R. Rusjan se sprejme v službo dež. stavbnega urada kot pomožni tehnični uradnik. — Razpiše se pri deželnem stavbnem uradu več mest stavnih praktikantov, oziroma adjunktov. — Glede vprašanja dvojezičnih krajnih napisov sklence deželni odbor, da smatra napravo teh napisov kot avtonomno zadevo. — Za zidavo kapnice in vzornih hlevov se izda brošura z vzornimi načrti. — Zgradba kapnice v Smerjah se odda ponudniku Stoparju. — Glede novega cestnega zakona se sklence, da se uveljavi s 1. julijem letošnjega leta. Leta 1913 gospodarijo cestni odbori še na podlagi starega proračuna. Novi cestni odbori se izvolijo do 1. oktobra 1913, ki sestavijo proračun za leto 1914 na podlagi novega zakona. Kategorizacija deželnih cest se predloži jesenskega zasedanja deželnega zbora. — Tra, siranje ceste Rob—Lužarje se izroči inženirju Fischerju. — Dvema slušateljema veterinarstva na dunajski živnozdravniški šoli se odtegne podpora, ker nista podpisala reverza. — Deželni vladi se predlaga, da se naj dovoli okr. cestnim odborom pobiranje nad 20% in nekaterim občinam pobiranje nad 100% doklad proti naknadni pritrditvi deželnega zbora.

— **Na Hrvaškem so samo trije ljudje zadovoljni.** Hrvaški vladni listi poročajo, da so bivši poslanci Tomašičeve stranke Nikolič Zemunski, dr. L. Schwarz in dr. Ivič izročili ogrskemu ministrskemu predsedniku dr. Lukacsu spis, v katerem ugovarjajo proti vsaki odpravi komisariata v Hrvaški. Torej ta gospoda je s komisariatom — zadovoljna. Toda ta trojica ni hrvaški narod in te tri osebe državi v slučaju sile ne bodo mogle dati tega, kar bi ji dal zadovoljni hrvaški narod. Značilno dovolj, da grof Pejachevich, Levin ph. Chavrak in dr. Avakumovič tega spisa niso hoteli podpisati, da si jim je bil predložen.

— **Kaj storimo do Velike noči?**

1. Pokupimo vse velikonočne razglednice »Slovenske Straže«. — 2. Kjer trgovci še nimajo velikonočnih razglednic »Slovenske Straže«, pošite po razglednice na pisarno »Slovenske Straže«. — 3. Poslijte za piruhe — da rove »Slovenski Straži«. — 4. Drug drugega vprašujemo, ako smo vsi izvr-

šili te tri točke. Drug drugega vzpodbujamo k tem žrtvam. Uspehi »Slovenske Straže« nam bodo najlepše plačilo.

— **V Kranju je umrl g. Mihael Pučnik,** bivši krojaški mojster. Pokojnik je bil star 96 let. Večkrat je pripovedoval zanimive spomine iz prejšnjih časov, ko je živel skupaj s pesnikom Francetom Prešernom. Bil je tudi svojčas član starodavne Nacionalne garde v Kranju.

Hrvaški zdravniki, ki so nedavno šli na bulgarsko prošnjo na pomoč na Balkan, se o Veliki noči vrnejo nazaj v Zagreb. Iz tega bi sledilo, da na bulgarskem bojišču ne bo več velikih bitk.

— **Novice z Viča-Glinc.** Včeraj so se v Društvenem Domu nadaljevali pasijonski prizori. Tudi včerajšnja uprizoritev je krasno uspela in dosegla svoj namen. Občinstvo je bilo globoko ginjeno zlasti pri pogledu na križev pot in »Jezusa« križanega. Igralci so se tudi topot potrudili, da so se kolikor mogoče veselo pripravili na to resno prireditev. Dvorana je bila razprodana. **Pasijonske igre se bodo ponovile v sredo, na praznik sv. Jožefa ob 7. uri zvečer.** K tej obnovitvi vabimo one, ki so bili dozdaj zadržani se udeležiti teh predstav in okoličane. — Prvič je tik Društvenega Doma zavihrala črna zastava. Danes se je po dolgem bolehanju preselila v srečno večnost v najlepši dobi 24 let Ivana Kožarnik, delavka tobačne tovarne. Tukajšnja katoliška organizacija je v pokojni Ivanu zgubila eno najmarljivejših in zvestih pristajin. Ni bilo cerkvene slovesnosti, da bi se je ne bila udeležila kot vneti tretjerednica in vrla članica Marijine družbe. Ni bilo društvene prireditve, da bi ne bila pokojnica kot vneti odbornica »Bogomile« marljivo sodelovala. Pogreb nepozabne somišljenice bo na sv. Jožefa dan ob 5. uri popoldne. Vabimo somišljenike in somišljenice, da bodo z lepoštevilno udeležitvijo izkazali pokojni somišljenici zadnjo čast. — Tukajšnji Mohorjani so odposlali »Slovenski Straži« za piruhe 40 K.

— **Smrt v Krki.** V bolnišnici usmrtjenih bratov v Kandiji je bil v oskrbi Leon Gressl pl. Baraga, 30letni zasebnik. Bil je zelo nevrasteničen. Ko mu je 14. t. m. prinesel strežnik jed in se odstranil, je odšel neopažen na vrt bolnišnice k vodi. Ker je pa imel navado brskati po tleh in iskati kake malenkosti, kakor steklo, žice itd., je padel v Krko in utonil.

— **Podpore za rodbinske člane onih ogrskih državljanov, ki so bili pozvani v aktivno vojaško službovanje.** Glasom razpisa c. kr. domobranskega ministrstva se bo potrebnim rodbinam l. 1912. in 1913. v aktivno vojaško službovanje v stalni vojski, mornarici ali domobranstvu pozvanega, oziroma ondi pridržanega moštva, ki ima domovinsko pravico na Ogrskem, Hrvaškem ali v Slavoniji, dovolila enkratna podpora. Višina te podpore se ravna po številu rodbinskih članov, po dobi aktivne službe in drugih okoliščinah, ki pridejo pri tem v poštev. — Tozadevne prošnje se morajo tekom 15 dni po razglasitvi te objave vložiti ustmeno ali pismeno pri političnem oblastvu onega kraja, kjer prebivajo dotični rodbinski člani.

— **Bivšega hrvaškega bana barona Raucha** so v Varaždinu izvolili v odbor in za predsednika varaždinske »Dvorane« (Čitalnice). Pomažali so mu do te časti člani častniki in uradniki.

Nemško-francoska vojna?

Senzacionalno razkritje.

Pariz, 14. marca. Časopisje javlja, da je bivši italijanski minančni minister Luzzatti, ki je bil pred kratkim izvoljen za predsednika sloga Italije in Francije pospešujočega društva »France-Italienne« izročil predsedniku francoske republike Poincaréju zaupno naznailo, ki ga je nemški generalni štab poslal italijanski vojni upravi. V tem naznailu je rečeno, da bo Nemčija oktobra 1913. popolnoma pripravljena za boj in da tedaj prične z vojno, da konča »nevzdržni položaj v Evropi«. Najprej pa mora Nemčija vedeti, če bo Italija do tega časa gotova s svojim oboroževanjem. Predsednik Poincaré je prečital to objavo v najvišjem vojnem svetu, kjer je napravila tak vtisk, da so vsi generali glasovali za vpeljava triletno vojaške službe. Časopisi prinašajo o tej noti obširne komentarje in strastno napadajo Nemčijo, češ, da hoče brezvestno kaliti evropski mir. (Če sloni ta vest na popolni resnici, tedaj se pokazujejo nameni oficijelne Nemčije res v zelo čudni luči. Taka vojna bi bila nezasišlan zločin, za katerim zaostaja celo tripolitan. aventurra Italije. Vendar pa bo treba počakati natančnejšega pojasnila; kajti navsezadnje je le mogoče, da slikajo v Parizu nalašč strahove, katerih ni, le da lože vpeljejo triletno vojno službo.)

Kupujte le vžigalce: V korist obmejnim Slovincem!

Primorske vesli.

— **Prestolonaslednik v Miramaru.** V soboto je prišel prestolonaslednik nadvojvoda Franc Ferdinand s soprogo in otroci v grad Miramar pri Trstu, kjer ga že pozdravljala mehka pomlad. Nadvojvoda rodovina prebiva ves čas večinoma po nasadih in na morju. Priredila je že lep izlet po tržaškem zalivu.

— **Priprave za volitve v Trstu.** V Trstu in okolici že živahno delajo za volitve, ki se bodo vršile poleti v deželni zbor. Pripravljajo se pridno na obeh straneh. Na slovenski strani se je že vršilo par sestankov zaupnikov. Čuje se, da je pričakovati znatne izpremembe v osehah kandidatov, ker misli ta ali oni odstopiti — rad ali nerad.

— **Podelitev Leopoldovega reda.** Dvorni svetnik poštni in brzojavni ravnatelj Pattay v Trstu je bil odlikovan s križcem viteškega Leopoldovega reda.

— **Pomorska proga Trst—Kanada.** Nova pomorska proga v Kanado je že otvorena. V soboto popoldne so se slavnosti otvoritve udeležili javni funkcionarji in odlični zasebniki na krovu ladje »Argentina«, ki si je potem popoldne ukrcala ravno tisoč večinoma ruskih in poljskih izseljencev, kateri so jadrno in veselo šli na krov, ne da bi vedeli, kam pojdejo. Skoro 500 njihovih rojakov pa mora čakati na drugo ladjo, ker niso našli prostora.

— **Ponesrečena deklica.** Nada Kavšek, dve leti stara hčerka železniškega asistenta iz Divače, je v soboto popoldne padla v kuhinji na kolodvoru v škafr vrole vode. Prepeljali so jo v soboto ponoči v ljubljansko deželno bolnico, kjer je včeraj zjutraj umrla. Truplo prepeljajo v Divačo.

— **Umrl je v Renčah posestnik g. Silvester Volk,** star 67 let.

— **Znamenita likvidacija v Trstu.** Velika akcijska družba »Coloniale«, ki ima svoj sedež v Trstu, je na izrednem obnem zboru, ki se je vršil včeraj, sklenila, da se razide, ker ima izgube za polovico delniške glavnice. Povzročil je ta korak največ polom neke velike firme v Indiji, s katero je bila »Coloniale« v trgovskih odnosih.

— **Žena je zgorela.** — Mož skočil za njo v ogenj. Iz Liboj poročajo: V četrtku je požgal posestnik Gajsek nad svojim vinogradom gozd. Ogenj se je razširil hitro vsled silne suše in objel sosedna posestva. Ko je videla njegova žena, sivolasa starka, da preli nevarnost, je šla gasiti. Prišla je pa v dotiko z ognjem in se ji je vnela obleka. Smrad goreče obleke je opozoril kopače, ki so kopali v vinogradu. Hiteli so gledat, kaj da je. Našli so ženo popolnoma obžgano, da jo ni bilo več spoznati. Ko so poklicali moža, je bil ves iz sebe in je dejal: »Kakršne smrti je umrla moja žena, takšne naj umrem se jaz.« In skočil je v ogenj, ki se je vedno bolj širil. Le s silo so ga oteli iz ognja. Dobil je hude poškodbe.

— **Smrt zdravnika bolniške mornarične blagajne.** V nedeljo se je vršil pogreb zdravnika mornarične bolniške blagajne dr. Ivana Letisa. Pokojnika je spremljala na njegovih zadnjih poti ogromna množica občinstva vseh slojev. Pokojnik je bil kot zdravnik med delavstvom bolniške blagajne jako čislana oseba. Bil je Hrvat; političnega življenja se ni udeleževal. Oklepal pa se je one hrvaške mladinske stranke v Pulju, kateri so Slovenci bratski narod samo ob volitvah, sicer pa »brezpomembne« element. Prijatelj našega lista tudi ni bil. Pred tremi leti je zahteval, da se iz tukajšnje čitalnice izključi »Slovenec«.

Povsod nabirajte za piruhe „Slovenski Straži!“

Štajerske novice.

— **Š Shodi na Jožefovo.** Državni poslanec dr. Korošec ima na Jožefovo dne 19. t. m. v konjiškem okraju dva shoda. Predpoldne govori na obnem zboru političnega društva v Zrečah, popoldne pa v Konjicah, tam govori tudi deželni poslanec Novak. — Pri Sv. Križu nad Mariborom zborujeta Bralno društvo in podružnica »Slovenske

— **Narodnostne razmere na Polzeli v Savinjski dolini se izboljšujejo.** Nemška tovarna Prym je tu delo opustila. Odpuščenih je okoli 400 delavcev in tudi mnogo voznikov, ki so imeli tamkaj svoj zaslužek, ter so morali zaradi tega z Nemci voliti. S tem je tudi nepotrebna Schulvereinova šola malone prazna in je treba prihodnjega jesen energične korake storiti, pa se bo iznebila vseh učencev. Poslopije, v katerem se ta nemška mučilnica nahaja, je na prodaj.

Telefonska in brzojavna poročila.

IZ SKADRA IN ODRINA NI POROČIL.

Dunaj, 17. marca. Iz Skadra in Odrina ni danes nobenih poročil. Vest »Reichspost«, da Skader gori, ni še potrjena.

AVSTRIJSKI POSLANIK V PETERBURGU IN GROF BERCHTOLD.

Dunaj, 17. marca. Vaš korespondent je od izborna poučene strani izvedel, da je stališče avstro-ogrškega poslanika grofa Thurn-Valsassina v Peterburgu zelo omajano. Med njim in grofom Berchtoldom vladajo resne difference. Grof Thurn-Valsassina se poda na dopust, od katerega se ne vrne več na svoje mesto.

DANEV OPTIMISTIČEN.

Solija, 17. marca. Dr. Danev se je odpeljal danes v Peterburg. Pred odhodom se je o miru zelo optimistično izrazil. Dejal je, da upa, da bo mir v teku osmih dni sklenjen.

DRZNA »HAMIDIE«.

Krf, 17. marca. Turška križarka »Hamidie« je napadla štiri grške torpedovke, ki izvršujejo blokado nad albansko obaljo. Ena torpedovka je bila močno poškodovana. »Hamidie« je odplula proti jugu.

DEMENTI.

Dunaj, 17. marca. Bulgarsko poslaništvo izjavlja, da je vest londonskega »Exchange Telegrapha«, da se je pri Corluu ena bulgarska divizija uprla in so jo morali poslati domov, brez vsake podlage.

× × ×

OSEBNA DOHODNINA.

Dunaj, 17. marca. Rok za napovedbo osebne dohodnine se podaljša do 31. maja t. l.

RAUCH IN DR. ELEGVIČ.

Zagreb, 17. marca. Sem je došel baron Pavel Rauch. Tu se nahaja tudi dr. Elegvič. Rauch in Elegvič sta imela dolgo konferenco pri Hircu.

NOVA NASILSTVA PROTI POLJAKOM NA POZNANJSKEM.

Poznanj, 17. marca. Posestvi Zlotnik in Dolsko je pruska vlada razlástila. Sedanja posestnika smeta še tri mesece na svojih posestvih ostati.

OBČNI ZBOR ŽIVNOSTENSKE BANKE.

Praga, 17. marca. Živnostenska banka je na svojem včerajšnjem občnem zboru sklenila, da izplača od dobička 8,219.978 K 5 1/2% no dividendo in 2 1/2% no superdividendo.

BOSENSKI DEŽELNI NAČELNIK V DALMACIJI.

Sarajevo, 17. marca. Deželni načelnik fcm. Potiorek je odpotoval v Dalmacijo, kjer ostane čez velikonočne praznike.

FRANCOSKI SOCIALISTI PROTI TRILETNI VOJAŠKI SLUŽBENI DOBI. — SPOPAD SOCIALISTOV S POLICIJO.

Pariz, 17. marca. V Pré St. Gervaisu pri Parizu so pod milim nebom zborovali socialisti, ki so protestirali proti triletni vojaški službeni dobi. V mestnem delu Buttes Chaumotu so se socialisti stekli s policijo. En policist je bil ranjen.

IZGREDI KMEČKIH DELAVCEV V ITALIJI.

Bologna, 17. marca. V okolici Bologne so povzročili kmečki delavci velike izgrede. Orožniki so jih z bajoneti razpodeli.

JAPONEC OSUMLJEN VOHUNSTVA ARETIRAN V TARNOPOLU.

Tarnopol, 17. marca. Zapri so nekega Japonca, ki je več let krošnjarij v Galiciji s podobami, ker je osumljen, da je vohunil.

PROTI SUFRAGETKAM.

London, 17. marca. Množica kakih 10.000 ljudi je včeraj demonstrirala proti sufragetkam. Motila je nek shod sufragetk, govornico Drumond obmetavala s kamni, jabolki in zemljo in delala tak kraval, da je policija shod razpustila. Množica je potem sufragetke podila po ulicah, jih več dejansko napadla in jim strgala obleko raz telo.

× × ×

POTRES V BARU.

Cetinje, 17. marca. V Baru so čutili močan potres.

SAMOUMOR, ROPARSKI UMOR IN POŽAR NA DUNAJU.

Dunaj, 17. marca. Ustrelil se je zaradi neozdravljive bolezni znani kavarnar Kretschner. — Našli so umorjenega in oropanega 39 letnega gradbenega čuvaja Herberga. — V poslopiju Unionske elektriške družbe je izbruhnil ogenj in napravil veliko škodo.

ODKRITE PLASTI PREMOGA NA ČESKEM.

Praga, 17. marca. V Zlonitzu pri Šlanu so našli močne plasti črnega premoga v globocini 1900 metrov.

MAŽARSKA GROFICA.

Reka, 17. marca. Seinkaj je dospela iz harema egiptovskega khediva ubegla grofica Török in se podala v Volosko.

GROZNA ŽELEZNIŠKA NESREČA V GALICIJI. — MRTVIH VEČ OSEB.

Lvov, 17. marca. Včeraj ob 2. uri zjutraj je prežrl strojevodja tovrnega vlaka št. 179, da stoji uvozno znamenje postaje Mascika na stoji. Tovorni vlak št. 179 je zavozil v tovorni vlak št. 296, ki je na postaji stal. Vlakovodja in neki izpredvodnik prvega vlaka sta bila takoj mrtva, neki izpredvodnik je čez dve uri po nesreči umrl; en kurjač je nevarno ranjen. Sedem tovornih voz je razbitih, oba stroja sta močno poškodovana. Preiskavo so že uvedli.

VELIKANSK POŽAR PRI LVOVU.

Lvov, 17. marca. Parni mlin veleposestnika Krzeczunowitza v Jaryczowu pri Lvovu je zgorel. Močan veter je povzročil, da je požar zažgal tudi druga poslopja. Vas Jaryczow je skoraj popolnoma uničena. Zgorelo je 33 konj in veliko goveje živine. Škoda je ogromna.

NEZGODA OB FRANCOSKIH VAJAH.

Toulon, 17. marca. Ob vajah vojne mornarice se je iz ladje »Jules Ferry« izprožil strel, ki je zadel streho nekega poslopja in štiri osebe težko ranil.

POTOPLJEN PARNIK.

Odesa, 17. marca. Potopil se je na poti v Nikolajevsk parnik »Ismail«. Potnike in posadko so rešili.

ORKAN V MONTEVIDEU.

Montevideo, 17. marca. (Agence Havas.) Tu je divjal hud orkan. Pet oseb je bilo ubitih, veliko oseb pa ranjenih. Škoda je velikanska.

DVE OSEBI ZGORELI OB POŽARU PLINARNE.

Pariz, 17. marca. Zgorela je plinarina v Eueilu. V razvalinah so našli zgoreli trupli vratarja in njegovega štiriletnega otroka.

STRAŠEN BOJ Z ROPARJI.

Lodz, 17. marca. Na Przedzielski cesti je policija preiskala neko hišo, kjer je dobila pet banditov, ki jih je že dolgo iskala. Ko so bandite peljali v zapor, so eskorto napadli banditi, ki so bili oboroženi z noži. Vnel se je hud boj. En policist je bil zakan, trije nevarno ranjeni, nakar so napadalcu z aretiranci pobegnili. Alarmirani vojaški oddelek je zasledoval begunce in je streljal za njimi, ker niso hoteli obstati. En bandit je bil nevarno ranjen, ostali so pobegnili.

DAR POSESTNIKOM V KURLANDU.

Peterburg, 17. marca. Ruska vlada je črtala kurlandskim posestnikom 800.000 rubljev, ki jih je med nje ob revoluciji razdelila kot predujem.

„Slovenska Straža“.

Nabrato se je kot Slomškov dar:

Janez Plevanec, župnik v p., Vel. Gaber, 1 K. — Darovala dekleta na dekliškem shodu v Zetalah, 13 K. — Nabrano na gostiji Jakoba Lovrenčak, Mar. Verk, pri Sv. Petru na Medved. selu, Štajersko 5 K. — Nabrano na gostiji Fr. Kužnar, Helena Ogrizek, pri Sv. Petru na Medvedovem selu, Štajersko, 6 K 34 vin.

Društva za Slovensko Stražo:

Izobraževalno društvo »Soča« pri Sv. Luciji, čisti dohodek sklopičnega predavanja dne 16. februarja 1913, 12 K 30 vin.

Prispevek podružnic:

Podružnica Ježica, 50 K. — Moška podružnica Trnovo Notranjsko, 10 K. — Podružnica Št. Jernej, Dolenjsko, 25 K 50 vin. — Ženska podružnica Sv. Peter na Medvedovem selu, 18 K 46 v.

Iz nabiralnikov:

Po dr. Roku Jesenko iz nabiralnika v hotelu Trabesinger, Celovec, 2 K 50 vin. — Iz nabiralnikov v gostilni Ig. Mrcina, Zg. Kašelj, 1 K 90 vin. — Po moški podružnici Sv. Petra na Medvedovem selu, zbirka iz nabiralnika na Sladki gori, 3 K 70 vin. — Društvo »Liburnia«, Reka, iz nabiralnika, 5 K 36 vin.

Sklad Mohorjanov:

263. Mohorjani Sv. Jurij ob južni železnici, po č. g. Val. Mikuš, župniku, 10 K. — 264. Mohorjani v Horjulu, po župnijskem uradu, 20 K. — 265. K. Grafenauer, Celovec, 1 K. — 266. Mohorjani št. jakobske župnije v Ljubljani, po č. g. Janku Barle, župniku, 18 K. — 267. Mohorjani Fojana v Brdih, 4 K 20 vin. — 268. Mohorjani Sveče v Rožu po č. g. Val. Mörtl, žup. admin., 20 K. — 269. Mohorjani Besnica pri Kranju, po župnijskem uradu, 20 K. — 270. Mohorjani v Toplicah pri Rudolfovem, po župnijskem uradu, 4 K. — 271. Mohorjani Bukovšica p. Selca, po župnijskem uradu, 4 K. — 272. Mohorjani Št. Peter na Medvedovem selu, po podružnici »Sl. Straža«, 6 K. — 273. Mohorjani v Zu-

žemberku, 10 K. — 274. Mohorjani župnije sv. Nikolaja v Ljubljani, po č. g. Andreju Zupanu, stolnemu vikarju, 27 K.

Ob Veliki noči pomagajte z darovi »Slovenski Straži« tudi svojemu narodu, da tudi njemu pripravimo lepe dneve.

Vsak naj prispeva »Slov. Straži« po svojih močeh!

Koroške novice.

k Verein der Alldeutschen strahi dalje po Koroškem. Dne 6. t. m. je bil vsenemški koroški Mesija Angerer v Beljaku, dne 13. t. m. pa so se zbrali koroški novodobni Bismarkovci v Celovcu, kjer so govorili »über die slovenische und klerikale Presse«. Novo nemško vero je oznanjal seveda tudi profet Angerer. — Dne 19. t. m. bo vsenemško zborovanje na Strmcu (v slovenski občini) pri Petriču (!), 24. t. m. v Weitenfeldu, 25. t. m. v St. Jurju pri Strassburgu in 30. t. m. bo Angerer zboroval v Metnici. Dne 6. aprila pa bo Mesijas koroških Vsenemcev Angerer sklical svoje izvoljene v Beljak k glavnemu shodu. Tako bo Angerer vse svoje počitnice porabil za vsenemško agitacijo. Ima pač premalo dela v šoli!

k Zavist nemškutarjev. Pri požaru na Žihpoljah je deželni predsednik baron Fries dolgo govoril tudi s Slovincem Franc Kalanom, mizarjem mojstrom iz Celovca. G. Kalan je prihitel iz Celovca na pogorišče ter marljivo pomagal pri reševalnih delih. Deželni predsednik ga je pohvalil in se interesiral za njegovo ožjo domovino, prelepo Gorenjsko. Mizar Kalan je namreč doma v Češnjici pri Selcah na Gorenjskem. Baje je nemškutarje grizla huda zavist, ker je deželni predsednik vrlega Slovence odlikoval z daljšim ljubeznivim pogovorom. »Fr. Stimmen« so seveda namenoma to dejstvo prezrele.

k Praktično za potnike in izletnike. V Celovcu je v Burgasse potovalni urad (Otmar Hut), kjer se dobe vsi vozni listki za železnice in za parnike, kar je sedaj za praznike zelo pripravno kakor tudi v poletni sezoni. Dobijo se tudi brezplačno vse informacije glede voznih zvez po železnicah in na morju.

k Umrl je v Celovcu sodni konclist in posestnik K. Perko, star 77 let.

k Veseliški davek je vpeljala tudi mestna občina v Beljaku.

k Nemškutarji v Borovljah se jeze, ker so lansko leto izgubili komando v konsumnem društvu. Ker so ustanovili Südmarkovci svoje gospodarsko društvo, zato se je seveda promet konsumnega društva malo zmanjšal. In to nadute nemškutarje tako veseli, da delavskemu konsumu že napovedujejo — smrt. Kar ni nemškonalnega, tega naši narodni odpadniki ne morejo trpeti med seboj! Pa se bodo počasi že navadili.

k Koroška poselska posredovalnica jako dobro deluje. Zato je celovski trgovski gremij opustil svojo poselsko posredovalnico ter se priklopil splošni koroški delavski posredovalnici. Vse poizvedbe, prošnje, vprašanja itd. glede služb je nasloviti na koroško delavsko poselsko posredovalnico, Getreidegasse.

Gospodarstvo.

g Nakup konj za vojaštvo. Komisija za nakupovanje konj za vojaštvo v Mariboru št. 8 naznanja, da bode radi poznejšega nakupa pregledovala triletna konje naslednje dni: 20. marca v Brežicah od 8. do 10. ure dopoldne, v Cerkljah od 11. do 1. ure popoldne in v Kostanjevici od 2. do 4. ure popoldne; 21. marca v St. Jerneju od 8. do 10. ure dopoldne, v Škocjanu od 11. do 12. ure dopoldne in v Mokronogu od 2. do 4. ure popoldne. Konje, ki bodo komisiji ugajali, bo komisija po dogovoru s posestniki poznejši čas nakupila.

POSILANO.

Tržaška »Edinost« me je počastila dvakrat s prav surovim napadom. Kaj se je zgodilo in kaj se mi očita. Da sem delil na slovenski šoli podobe z laškim napisom, da znam slovensko in da rabim premalo fine besede v šoli. Kar se tiče slovenščine, se lahko »Edinost« prepriča, da sem je zmožen vsaj toliko, kolikor so hrvaščine na hrvaških zavodih v Istri slovenski duhovniki in drugi inteligentni laiki, ki uče hrvaško deco. Tudi pametnim ljudem ne pride na misel, da bi jim zaradi tega vsaj v začetku njihove službe nezmožnost hrvaščine očitali. V šoli rabim prostaške izraze! Predpogoj umskega in moralnega na-

predka mladine v vsaki šoli je disciplina. Kdor pa hoče disciplinirane otroke imeti, ve dobro, da se mora včasih tudi krepkih besed poslužiti. To tudi jaz delam, ne rabim pa nikdar pouličnih, surovih izrazov, kar se mi po krivici očita na podlagi izjav par gotovo ne najboljših otrok. V tem oziru lahko rečem, da se poslužujem vsaj toliko finih besed kakor gospodje pedagogi edinjaškega kroja in duha. Razdelil sem med otroke, ki so me za to prosili, 5 podob z laškim tekstom. Upam, da s tem nisem škodoval slovenskim interesom in da slovenska šola na Aquedottu ni še izgubila slovenskega značaja. Na sobnem zidu v šoli visi tudi tloris mesta Trsta z napisom »La pianta della città di Trieste«. G. dopisnika pri »Edinosti« prosim, naj napiše še članek o tej nezaslišani prikazni, ki utegne slovenski značaj šole pokvariti. To so nevarne reči, ki utegnejo našo mladino potujčiti. Mi-mogrede lahko povem, da so mi svojčas na italijanski šoli očitali, da širim med otroke slovenski duh! »Edinost« slednjič apelira na višje gospode v imenu slovensko-hrvaške vzajemnosti, naj odstranijo iz družbine šole hrvaškega kateheta, ki je celo vrsto let poučeval veronauk na hrvaško-družbenih šolah takorekoč ubogajme, samo iz ljubezni do mladine v popolno zadovoljnost vseh. Me ne bo prav nič bolelo, če mi vzamete to breme. Te intrige, ki se vlečejo po »Edinosti« in se skušajo utemeljiti z omejenimi malenkostmi, pa imajo vzrok drugod. Pa pustimo jo za enkrat. »Edinost« pa naj porabi svoj list za bolj pametne stvari kakor so take pritožbe. Prepričan sem namreč, da bi »Edinost«, ako bi mi katehetje na slovenskih šolah v Trstu v kakem katoliškem listu priobčevali pritožbe staršev zoper druge faktorje, naravnost utonila v solzah čez bratomorni boj in izdajo slovanstva na tako izpostavljeni točki kakor je Trst. Merite torej z enako mero in delite solze na obe strani! — Trst, 14. marca 1913. Josip Kraljič, kaplan pri sv. Vincencu Pavlanskem in pomožni veroučitelj na družbini slovenski šoli na Aquedottu.

Srbski junaki pred Odrinom.

Očetje prvega poziva, srbski stari-ne, so po strašnem, dolgem pohodu prišli v vas, kjer so imeli počivati. Razdelili so se po hišah — izmučeni do smrti. Človek bi mislil, da bi jih v tem stanju nobena reč na svetu ne mogla zanimati in odvrniti od počitka. Toda ni trajalo dolgo, ko se je oglasila godba in petje, stari vojaki so stopili v kolo pa peli in rajali kakor bi bili na kaki veseli svatbi. In kdo so bili ti stari-ne? Bili so to kmetje belgrajskega okrožja, katerih sinovi so tako slavno zmagali na Kumanovu in Bitolju. To so očetje VII. polka prvega poziva, ki jim je vojna kakor vesel ples.

× × ×

Na postojanki... Megla je padla. Oglašati se je začel veter s snegom. V pol uri nastane grozovit snežni metež, da se ne vidi skoro pedi pred sabo. V rovu stoji ob svoji puški, ki počiva v strelni odprtini, star vojak, ogrnjen v šotorsko platno (plašča nima) in pazljivo gleda v smeri proti turški postojanki. Kakor on, stoji še 15 drugih njegovih tovarišev — enako revno zaviti v šotorsko platno, ker nimajo plaščev. Vsi napeto zro v smeri proti sovražniku — nihče ne zdihuje, nihče ne godrnja, čeprav se stresa telo in šklepetajo zobje v strašnem mrazu. Kakor ki pi stoji, zavedajoč se le enega: da stoji na straži za čast domovine. Krog njih pa vihra snežni vihar in jih počasi zasipa...

Niti eden njih se ni vrnil v tabor. Na njihova mesta so prišli drugi tovariši, ki istotako junaško stoji na straži za čast in slavo Srbije, naj jim tudi zmrzujejo udje.

× × ×

In sinovi, mladi, jedri Timočani? Tudi ti stoji v rovih pred Papaz-tepe na levi obali Marice — na straži za čast in slavo domovine. Kakor njih očete tudi nje pretresa ledeni mraz, tudi nje zasiplje sneg do vratu — toda kakor očetov tako tudi sinov ne upogne njihovega junaškega duha in ne oslabi njihove volje. Niti za hip ne pomislijo nase — domovini gre vsak njihov dih — do zadnjega. V snežnem in bojnem metežu stoji trdno, kakor zid — nikoli niti za ped nazaj!

× × ×

Kako pa se drugače tem junakom godi pred Odrinom? Zakon veleva, da imajo vojaki dobiti obleko, hrano, stanovanje in kurjavo; drugi poziv pa mo-

ra imeti svojo obleko. Sedaj pa poglejte bataljon drugega poziva, ko se vrača s straže: Raztrgani plašči, preluknjane opanke, razdrapane hlače, ogrnjeni s srbskim ali turškim plaščem ali tudi brez vsakega plašča, premočeni in zbiti do kraja. Zares: razcapani junaki, vi-tezi v cunjah!

Manjka jim šotorov, nedostaje ku-riva. Ob slabem vremenu dostikrat ne dobe nobene hrane. Mraz in glad jih neusmiljeno grudita, a njihovega junaškega duha ne zgrudita. Toda njihova telesa so umrljiva; bolnišnice se polni-jo, pokopališča so širja, polk pa se krči in krči: drug za drugim dovršuje svojo dolžnost do domo-vine...

Ljubljanske novice.

Ij Rokodelsko društvo bo imelo v sre-do, na praznik sv. Jožefa, ob 7. uri v kri-žanski cerkvi sv. mašo in skupno sv. obhajilo. Pri sv. maši bo pel društveni pevski zbor.

Ij Elektrarna na Ljubljani. Danes se vrši obravnava o projektu za izrabo vodne sile ob Ljubljani pri šentpeterskem mo-stu. Predmet obravnave je, ali je dati večjo narodno-gospodarsko prednost projektu deželnega odbora ali ljubljanskega mesta. Dežela projektira napravo na levem, mesto na desnem bregu. Mesto je vložilo dva projekta, in sicer ko je bil že predložen natančno izdelan projekt deželnega odbora, je mesto prvi površni projekt umaknilo in vložilo še en projekt, ki je čudno podoben projektu deželnega odbora. Morda se bodo še tehnički pomenili, odkod čudna podobnost. O uspehu obravnave bomo poročali.

Ij še en načrt o regulaciji Ljublja-nice. Na sestanku društva inženirjev je svetnik Sbrizaj predaval o alterna-tivnem načrtu g. ing. Janescha o regu-laciji Ljubljane. Ing. Janesch, naš rojak, družabnik tvrdo Janesch & Schnell, je ob ponudbi za regulacijska dela Ljubljane stavil tudi neki nov projekt. Zadnji čas se sploh nemška javnost peča s tem alternativnim pro-jektom. Predavatelj je najprvo podal zgodovino projekta za osuševanje bar-ja. Od početka te akcije pa do sedaj je minulo celih 29 let. Projekt g. Jane-scha, ki je zelo primitiven, hoče namah celo započeti akcijo predrukačiti. Sedanja struga Ljubljane bi odpadla; Gruberjev prekop bi se še za nad dva metra poglobil, tako da bi vsa voda od-tekala po Gruberjevem kanalu; z iz-kopanim materialom pa bi se zasula sedanja struga Ljubljane. Kjer je se-danja struga, bi pa nastale lepe stav-be, parki in trgi, lepa obrežja Ljublja-nice bi pa izginila. G. Janesch nava-ja v podrobno razliko stavil stroškov, ka-kor: Namesto sedanjih dveh odvodnih kanalov bi zadostoval eden, sedanjí večji, trije mostovi bi odpadli. Janesch pa je pozabil, da bi moral vsled večje poglobitve Gruberjevega kanala na-praviti tri nove mostove. Tudi s pri-dobljenim novim prostorom bi ne bilo nič, ker se v tej obliki, kakor teče se-danja struga, z ozira na širjavo i. dr. ne da parcelirati. Šetališče pa ima Ljubljana itak dovolj. Janeschov načrt je na prvi mah res nekaj ekonomičnega; ako pa se natančno ogleda in prera-čuna, je pa to kot neki dobrodošli kon-kurenčni argument. V podrobnem se bodo pečale z njim »Viesti«, glasilo društva inženirjev na Kranjskem.

Ij Umrli so v Ljubljani: Alojzija Gressel plem. Baraga, podpolkov-nikova vdova in posestnica, 59 let. — Aloj-zija Čelik, čipkarica, 52 let. — Anton Gale, bivši užitinski paznik, 47 let. — Franc Bi-zovičar, sin ključavničarskega pomočnika, 11 let. — Nada Kavčič, hči železniškega uradnika, dve leti.

Ij Odlikovanje. G. deželni predsed-nik je sporočil cesarskemu svetniku, sodniku lajiku v trgovskih zadevah tu-kajšnjega deželnega sodišča trgovcu g. Josipu Benediktu, da mu je njegovo Veličanstvo cesar v priznanje njegovega delovanja podelil zlati zaslužni kri-žec s krono. V Ljubljani splošno spo-štovanemu g. cesarskemu svetniku J. Benediktu na tem zasluženem odliko-vanju, ki časti tudi ljubljansko trgo-vstvo, iskreno čestitamo.

Ij Župan dr. Tavčar in podžupan dr. Triller sta odpotovala za 10 dni. Nekateri pravijo, da sta se hotela s tem »lepo« ogniti velikonočne procesije v stolnici. Kolikor je nam znano, sta odpotovala v večno mesto. Za velikonočni čas prav lep in poučen izlet.

Ij Umrli je v Ljubljani gđena Berta Tschach. — V garnizijski bolnici v Du-brovniku je umrl nadporočnik v pok. in geometer gosp. Adolf Binder.

Ij Klub slovenskih amater-fotografov v Ljubljani ima v soboto, dne 29. t. m., ob 9. uri zvečer svoj redni občni zbor v Prešernovi sobi restavracije »Novi svet« (Marije Terezije cesta).

Ij Nerođen kolesar. Ko je v soboto popoldne nesla vžitkarica Helena Per-

kova po Karlovski cesti na glavi ko-šaro jajc, se je za njo pripeljal nek ko-lesar ter jo sunil z roko tako, da je omahnila in ji je pri tem padla košara z glave ter se ji je pobilo 136 komadov jajc.

Ij Zgodnja spomlad. Po izredno mili zimi smo dočakali tudi zgodnjo spomlad, v kar pričajo razni predzna-ki. Cveto že mačice; trobentic in mar-jetic je po prisojnih krajih v obilici in tudi vijolic ne primanjkuje. Minuli te-den so se bile pojavile po hodnikih poleg vrtov krastače in tudi metulji že frfrazjo ob lepih dnevih. Sinoči so pa iz-letniki v Rudniku opazili celo dva ne-topirja. Sušec, ki je bil časih še zelo siten, nam letos v polni meri priza-naša.

Ij Kamen vrgel v vlak. Včeraj ob pol 12. uri dopoldne je v bližini nem-škega drsališča nek paglavec vrgel v brzovlak kamen in zadel okno II. raz-reda, katerega je razbil.

Ij Za Rokodelski dom v Ljubljani so darovali: Preč. g. kanonik Tom. Kajdiž 10 K; gosp. ključavničarski mojster Josip Weibl 5 K; g. brivski mojster J. Počkaj 1 K. — Bog po-vrni!

Zdravi, močni zobki prodro brez bolečin.

Razvoj malih otrok v starosti do-jenčkov se izredno pospeši z rednim zavživanjem lahko prebavljive in re-dilne Scottove emulzije. Pred vsem se pa izkaže učinek tega izbornega krepljivega sredstva za otroke še prav posebno v dobi, ko imajo dobiti zobke. Scottova emulzija vsebuje namreč za rast zdravih in močnih zob tako potrebne apnenčeve soli. Malčki ostanejo vedno živahni in niti najmanj ne občutijo kakšnih bo-lečin, ko imajo dobiti zobke.

Scottova emulzija se lahko jemlje v vseh letnih časih in njena učinkujoča moč je neizpremenljiva; seveda mora biti zato prava Scottova emulzija in nikaka ponaredba.

Cena originalni steklenici je 3 K 50 v. Dobí se v vseh lekarnah. Ikar podje 0 vin. v znamkah na SCOTT & BOWNE, G. m. b. H., Dunaj VIII., in se skladišče na ta časopis, dostavi se mu pošiljatev potom lekarnar za poskusno.

809

Naznanjamo žalostno vest, da so danes mirno v Gospodu zaspali naša iskreno ljubljena mati

Jožefa Žavbi

Priporočamo jo v pobožno molitev vsem prijateljem in znancem.

Naj v miru počiva!

V AMBRUSU, 15. marca 1913.

Ivan Žavbi Jože Žavbi
župni upravitelj. posestnik.

Uršula Žavbi.

Brez posebnega obvestila.

873

S tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je naš nepo-zabni oče, ded in praded, gospod

Mihael Pučnik

zasebnik

previden s tolažeci svetojstvi, dne 16. marca v 95. letu svojega življenja po kratki bolezni mirno v Gospodu preminul.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v torek, dne 18. marca ob 4. uri popoldne na tukajšnje pokopališče.

Sv. maše zadušnice se bodo da-rovale v raznih cerkvah.

Predraga pokojnika priporo-čamo vsem v blag spomin.

V KRANJU, 16. marca 1913.

Žalujoči ostali.

Venci se hvaležno odklanjajo.

Odvetniški kandidat

doktor prava, z desetmesečno odvetniško in poldrugoletno sodno prakso, več je-zikov, išče službe. Nastop 1. maja t. l. Na-slov pove iz uljudnosti uredništvo »Slo-venca« pod števil. 871.

Kupujte velikonočne raz-glednice „Slov. Straže“!

Mohorjani — vsi se spomnite „Slovenske Straže“!

Bodočnost na Balkanu!

874

Vsi oni, ki se nameravajo preseliti v Srbijo ali Bulgarijo, bodisi glede služb za vse poklice ali etabliranja v vseh strokah trgovine in obrti, naj se z zaupanjem obrnejo na podpisano pisarno, ker ima ta svoje zaupnike v vseh večjih mestih Srbije in Bulgarije ter daje interesentom najzane-sljivejše informacije. Slovani se bodo povsod in predvsem vpoštevali, a nepoučen naj nihče ne pride semkaj. Pisma se frankirajo s 25 vin. znamko.

Informacijska pisarna „MERKUR“, Sofija, ulica Legé 27 II.

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem naznanjamo globoko potrtno srcem, da je naša iskreno ljubljena mati, gospa

Josipina Gressel pl. Baraga roj. Schusterschitz

dne 16. t. m. ob 8. uri popoldne po dolgi mučni bolezni, previdena s sv. za-kramenti v 60. letu svoje starosti mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb ljubljene pokojnice se vrši v torek, 18. t. m. ob 5. uri popoldne iz hiše žalosti Gradišče št. 7 na pokopališče k Sv. Križu.

Sveta maša zadušnica se bodo brala v sredo dne 19. t. m. ob 11. uri v župni cerkvi Marijinega Oznanenja.

Ljubljana, dne 16. marca 1913.

Marija Gressel, roj. pl. Barisan, tašča.

Mara Sajovic, roj. Gressel pl. Baraga, Vava Gressel, pl. Baraga, Valeska Gressel, pl. Baraga, Pino Gressel, pl. Baraga, stud. iur., otroci.

Dr. Josip Sajovic, odvetnik, zet. Titi in Bibi Sajovic, vnuki.

Prvi kranjski pogrebni zavod Frano Dobner.

885

Zahvala.

875

Za vse ljubeznive dokaze blagega sočutja, ki so nam došli tekom bolezni in smrti našega iskreno ljubljenega soproga, oziroma očeta, starega očeta, brata, tasta, svaka in strica, blagorodnega gospoda

Josipa Prosenc

generalnega reprezentanta zav. družbe „Providencije“, posestnika in račnatelja zav. družbe „Rusirski Feniks“ v pokoju

zlasti pa za lepe vence ter za ljubeznivo spremstvo na zadnji poti izrekamo svojo najpristranejšo zahvalo.

V LJUBLJANI, dne 17. marca 1913.

Žalujoči ostali.

Josipina Gressel pl. Baraga

naznanja potrta najgloblje žalosti v imenu svojih otrok in vseh sorod-nikov pretresljivo vest o smrti svojega iskreno ljubljenega sina, oziroma brata itd., gospoda

Leona Gressel pl. Baraga

ki je dne 14. marca 1913 ob 4. uri popoldne po dolgi mučni bolezni nepričakovano zaspal.

Zemski ostanki dragega pokojnika se bodo dne 16. marca t. l. v Kandiji pri Novemestu v lasino grobnico položili k večnemu počitku.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v Kandiji in v župni cerkvi Marijinega Oznanenja v Ljubljani v torek dne 18. marca t. l. ob 9. uri dopoldne.

V Ljubljani, dne 17. marca 1913.

Posebna naznanila se ne izdajo.

866

Razne stvari.

Policistke v Ameriki. V Los Angelesu v Kaliforniji imajo zadnja tri leta poleg moških tudi ženske policistke, ki imajo veljavno nalogo. Poverjeno jim je namreč nadzorstvo plesnih dvoran, kinematografskih gledališč in drugih ljudskih zabavašč, kamor prihaja zlasti mladina. Kakor hitro kaj ni v redu, opomnijo gospodarje lokalov in zahtevajo takojšnjo remeduro. V svojem uradu so policistke ob gotovih urah na razpolago strankam zlasti ženskam za pravne nasvete. Ako pride pri tem na dan kak prestopak zakona, policistki ni treba takoj vložiti ovadbe, marveč mora prvič samo posvariti dotično osebo in šele, ako bi to ne izdalo, poklicati na pomoč sodišče. Ta uredba se je zelo dobro obnesla.

Miljonarjeva soproga v največji bedi. Bivši solastnik tvrde Leibenfrost v Döblingu, milijonar Rihard Starenbacher, je pred leti na prigovarjanje znancev proti volji svojih domačih poročil revno dekle, s katero je že več let živel. Upliv domačih je bil pa močnejši nego ljubezen do lastne družine; Starenbacher svoji ženi ni dajal nobenih sredstev za življenje, tako da je morala vse prodati, kar je imela, da z otroci vred ni lakote poginila. 6. aprila lani je Starenbacher sploh zapustil svojo družino in se zanjo ni več zanimal. Poklican k sodnji je izjavil, da nima nikakršnega premoženja, ker je vse izgubil s špekulacijami. Uboga žena je bila z otroci na cesti; usmilili so se je dobri ljudje in tudi dunajska občina ji je že večkrat naklonila kako podporo ubožnih. Sedaj je žena proti Starenbacherju vložila tožbo na ločitev in je upati, da se tekom tozadnega sodnega postopanja dožene, kaj in kako je s Starenbacherjevim milijonskim premoženjem. Značilna za postopanje Starenbacherjevih sorodnikov je okolnost, da je Starenbacher pred poroko napravil testament, v katerem za svojega glavnega dediča imenuje ženo in otroke, po poroki je pa ta listina izgubljena.

Nenavadna operacija. Popularni zdravniški mesečnik »Hyg« v Monakovem je prinesel nedavno med drugim tudi tole zanimivost: Nekemu visokošolcu je bila v dvoboju odsekana špica nosu. Ponesrečenec pa je prišel na to srečno misel, da ga je pobral, vtaknil v usta in hitel z njim na kliniko. Vsled gorkote v ustih je bilo odsekanemu organu otrpnenje onemogočeno. Na kliniki so izplaknili nosno špico v razredčeni kuhinjski soli, prišli so na staro mesto in čez štiri mesece je imel visokošolec nos kakor poprej. Navadno pa se taka operacija ne posreči, ker preneha v odsekanem udu kri cirkulirati in ne prodre kri vanj, če se tudi ud prišije.

Smoking — pomladna ženska moda. V Parizu kujejo zopet črne načrte za tisti ženski svet, ki se brezpozorno pokori modnim ukazom, naj so le-ti še tako odvrtni in nesmiselni. Upeljati hočejo namreč v ženski modi smoking in njemu primerno ostalo opravo, tako da bo modno damo na prvi pogled lahko zamenjali z modnim globradcem. Ženski smoking bo popolnoma enak moškemu; pod njim seveda ne bo manjkalo »telovnika po fantaziji« in lepo zapeljane ovratnice. Primerno okrašen plastron bo markiral možko srajco. K temu se bo nosilo ozko črno krilo, ki bo ob obeh straneh široko obšito — prav kakor možke hlače. V gumbnici smokinga kamelija, na glavi pa slamnik možke oblike s spuščeni okrajci. Glavna razlika med ženskim in moškim smokingom bo le ta, da bodo ženske nosile smoking le kot dnevno toaletno, zvečer pa ne.

Junaško dekle. V zadnjih revolucionarnih zmedah in bojih v Mehiki se je mlada Angležinja Viktorija Hastings odlikovala s posebnim junastvom. Po rodu Londončanka je kot vzgojiteljica živela v neki mulatski družini. Tik pred revolucijo se je spoznala s častnikom republiške armade in bi se bila imela poroka takoj vršiti. Tedaj je izbruhnila meščanska vojna in na poroko ni bilo za enkrat več misliti. Dekle pa se je hotelo vredno pokazati svojega zaročenca; ko so po cestah divjali boji, je prezirajoč smrt hitela v populični vrvež in reševala žene in otroke, ki so po nesreči zašli med vojujoče se čete in jih tako otela gotovi smrti. Revolucionarni general jo je visoko odlikoval in ji poveril upravo bolnišnic in samaritanskih del.

Nov Zeppelinov zrakoplov. V Zeppelinovi delavnici pri Friedrichshafnu se silno žuri z delom, da izgotove naročila vojne in mornarične uprave. Nedavno se je dogotovil nadomestek za ponesrečeni Z1, sedaj je pa dovršen drug nov Zeppelin za vojno upravo: LZ16. Ta zrakoplov bodo še tekom tega tedna vsestransko preizkusili in ako

preizkušnja dobro izpade, se takoj odpravi v Königsberg, kjer se kot Z1 prideli 2. stotnici II. zrakoplovnega bataljona.

Uvoz zlata v Nemčijo. Nemška državna banka nakupuje zlato. Nedavno je uvozila za 20.000 funtov sterlingov zlata iz Londona, zdaj so pa zopet iz Londona za isto vsoto zlata uvozili. V Newyorku je pripravljenega za pol milijona dolarjev zlata, ki ga vpeljejo v Nemčijo.

Kuharski rekord. V sedanji pariški kuharski razstavi se prirejajo tudi kuharske tekme. Prva se je vršila minul torkelj in se je udeležilo 14 kuharjev. Napraviti so morali raco à la Rouennaise. Vsak tekmovalec je dobil že usmrčeno raco, vse druge potrebne stvari in priprave in spirito vko za kuhanje. Že tekom prvih sedmih minut je neki 24letni kuhar raco skozi in skozi prepekel, napravil ostro rjavo omako, raco po vseh pravih umetnostih razrezal in jo zložil na prezentirni krožnik. Vsi ostali tekmovalci so rabili še enkrat toliko časa, kljub temu pa njihova pečenka niti oddalež ni bila tako fina kakor prvega. Mož je torej spominski zlat, ki se mu je priznal, pošteno zaslužil.

Kakšen boš mož? Učencem in učenkam glavne šole v Newtonu so, kakor se poroča iz Londona, nedavno dali za nalogo vprašanje, kakšne lastnosti mora imeti pravi mož? Otroci so tako dobro odgovorili, da je ravnatelj nekatere naloge obelodanil v nekem angleškem listu. Deklice so sploh vse brez izjeme izjavile, da sta hrabrost in odločnost najodličnejši lastnosti pravega moža. 9letna Alice Isherwood je napisala to-le: »Mož mora biti v prvi vrsti hraber in mora brez pomisleka svoje življenje zastaviti za rešitev tistih, ki se nahajajo v nevarnosti. Ako ima premoženje, ga ne sme trošiti samo zase, marveč mora podpirati revne in bedne, a o svojih dobrih delih ne sme drugim pripovedovati.« 11letna Sara Anna Harrison je napisala ta-le lepi essay: »Po mojih mislih je samo tisti pravi mož, ki pošteno dela, ko pa je s svojim delom gotov, pa še drugim pomaga. Pravi mož se ne sme brez razloga zaklinjati, ne sme se opijaniti, varovati se mora laži, ne sme jemati jajčec iz pičjih gnezd, tudi ne sme mučiti nedolžnih živali. Kdor zlostavlja svojo ženo, ni pravi mož, marveč strahopetec, ki se znaša nad slabejšim. Pravi mož mora domoljubno vzgajati svoje otroke in ne sme dovoliti, da bi se z njim ali z materjo premalo spoštljivo pogovarjali. Tudi nasproti svoji tašči mora biti vedno ljubeznjiv in ne sme pozabiti, da se ima njej zahvaliti za svojo soprogo.« 9letni Milred Kenyon je goreč patriot; tako-le piše: »Pravi mož mora imeti čvrste mišice in mora znati dobro streljati, da more koristiti svoji domovini, ako izbruhne vojna. Kdor se ne odkrije, ko se kralj mimo njega pelje — ni pravi mož!« 11letni Artur Hodgson lakonično pravi: »Pravega moža ne dokazujejo lepi dolgi brki, marveč hrabrost, dostojnost, resničljubje, zmernost in snažnost. Kdor teh lastnosti nima, ni pravi mož, tak je — brez spola.«

Boj proti razkošju v Parizu. Pariške dame so uvidele, da so njih modne zahteve za žepne njihovih soprogov le malo prenevarne. Zato so sklenile o pravem času poboljšati se in napovedale boj modnemu luksusu. Za enkrat se bodo odrekale le nekaterim — več ali manj nepotrebnim — pripadkom toalet, med tem ko se pri oblekah samih sedaj še ne bo štedilo. To pride bojda kasneje na vrsto, ko prebole odpoved nekaterim postranskim toaletnim »potrebščinam«.

Dva milijona rubljev vseučiliščem. Pred nekaj dnevi je v Libavi (rusko mesto ob Balkanskem morju) umrl inženir Semikolnikov, ki je vse svoje ogromno premoženje — dva milijona rubljev — zapustil ruskim visokim šolam.

Tetovirane visoke osebe. Neki angleški list ve poročati, da je cela vrsta visokih oseb v Evropi okrašena s tetoviranimi podobami. Tako sta umetniško dovršeno tetovirana ruski veliki knez Aleksij in saško-koburški vojvoda. Tetovirana sta dalje švedski kralj in grška kraljica. Grški princ Jurij ima na lakti »vpikano« umetniško dovršeno večbarvno sliko letečega zmaja. Tudi kralj Edvard angleški je imel baje podoben okrasek.

Moda ženskih čevljev in rokavico. Visoki ženski čevlji so menda doslužili; moda zahteva na celi črti solne — to se pravi: solnčke. Usnjarska in čevljarska obrt pa vsled tega ne bosta trpeli, kajti nizki čevlji niso le manj trpežni nego visoki, marveč silijo tudi bolj v oči in morajo zato biti lepši in

dražji. Moda ima tu neomejeno polje. Za enkrat so predpisani šolni s kratko kapico, napravljeni iz tkanine ali usnja iste barve kakor je obleka. Modna dama mora imeti torej toliko parov solnov, kolikor oblek. Glavna barva za čevlje je zdaj rjavkastormena, ki ima to prednost, da se vjema skoro z vsako barvo obleke, zlasti pa s temnimi, ki so bile to zimo v modi. Sami zjutraj, ko se gre na izprehod radi zdravja ali po opravih in ne za zabavo, so še dovoljeni visoki čevlji, ki pristojajo priprosti obleki in rokavicam — seveda švedskim — šampanjske barve. Debeli črni šivi na rokavicah, ki so jih poskušali uvesti, niso prodrli; nosijo se le še na rokavicah za potovanje in šport. Na Rivieri, St. Moritzu, Montreuxu, Egiptu in sploh ondi, kjer v tem času cvete družabno življenje, se opaža, da dame zvečer vedno manj nosijo rokavice. Kakor hitro pride dama v gledališče, restavracijo, kazino itd., takoj sname rokavice, da pokaže dragocene prstane. Marsikateri seveda ne bo prav po volji.

Nagrobni spomenik Pija X. Po starem običaju papežev si je tudi sedanji papež Pij X. sam določil svoj nagrobni spomenik. Te dni je dal potrebna navodila za izvedbo načrta. Počival bo Pij X. v kripti cerkve sv. Petra, v katere skrivnostni temini počivajo cele generacije papežev. Njegov grob bo docela skromen; v zid se vseka ozka vdolbina, da bo ravno za eno rakev prostora v njej. Vdolbina se nato do papeževe smrti zazida z opeko, kasneje pa, ko bo papež pokopan, se odprti na zapre s priprosto marmorno ploščo, katere napis bo naznanjal, da počiva tu Pij X.

KNJIŽEVNI TRG.

Naročnikom »Vojska na Balkanu«, 13. sešitek tega znamenitega dela, ki tako živo slika boje na Balkanu izide še pred prazniki in bo zaključil vojne dogodke do sklenjenega premirja. Boji po premirju bodo orisani v posebnem podatku, ki izide takoj po sklenjenem miru. Obsega tega dodatka in časa, kdaj izide, sedaj še ne moremo določiti, ker ne vemo, kdaj in kako se bo vojska končala. »Vojska na Balkanu« je delo, ki vsled točnosti in pripovedne zanimivosti ne vzbuja zanimanja le med Slovenci, temveč je celo med našimi vojskujočimi brati na Balkanu samem vzbudilo zanimanje. Za boljše razumevanje vsebine so tudi krasne slike, mnogi načrti in zemljevidi velikega pomena. Ko izide tudi dodatek, katerega vsem naročnikom dopošljemo brez vsakega nadaljnega naročila, dobile se bodo lepe originalne platnice v celoplatnu s krasno naslovno sliko. Z dodatkom dopošljemo vsakemu tudi naslovni list in kazalo. — Katoliška bukvarna v Ljubljani.

: Naročite „Slovenca“ :

Stara pisma, pisemske znamke
kakor tudi zbirke znamk

778 kupuje po dobrih cenah

Emil Fischer, Trst (poštni predal 481)

Sanatorium Emona v Ljubljani,
Komenskega ulica 4

Privatno zdravilišče za notranje in kirurgične bolezni. — Porodnišnica. — Medicinalne kopeli. Lastnik in šef-zdravnik: Dr. Fr. Bergant, primar I. klr. odd. dež. boln.

Popravila se sprejemajo	
Domača tvrdkal	Priporočamo domačo solidno tvrdko
Modni salon Marija Götzl Zidovska ul. 8	
Cene brez konkurence	

Anton Petek slikarski mojster Ljubljana, Sv. Petra cesta 38		se priporoča sl. občinstvu za razna slikarska dela ter prečistiti duhovščini za izvršitev cerkvenih del itd. Na zahtevo izvršim vzorce brezplačno, ako se mi delo poveri.
--	--	---

Sprejem takoj 872
kleparskega pomočnika
 zmognega stavbenega in galanterijskega dela
in kleparskega učenca.
 Karol Neumann, kleparski mojster, Jesenice, Gorenjsko.

Radi opustitve trgovine
 prodam po nizki ceni:

1 popolnoma nov 870

Adler pisalni stroj
1 petrolejski aparat

za točenje, držeč 1 sod petroleja in

1 krasen lestenec

za trgovino, na bencin za 200 sveč. Vprašaj se pri tvrdki R. M. Zore, Jesenice, Gorenjsko.

Novosti
 za
ženske in moške obleke
 v veliki izbiri
 768 pri
R. MIKLAUC
 Ljubljana, Stritarjeva ulica št. 5.

Mlekar išče službe !!!
 Z večletno prakso, z dobrimi spričevali, izvežban v vseh mlekarskih strokah pri parnih in električnih strojih, dalje v računstvu in knjigovodstvu, Nastop lahko takoj. Ponudbe na upravnistvo »Slovenca« pod: št. 861.

Sprejme se
vešč zanesljiv
tesarski polir
 takoj pri zgradbah nove Belokranjske železnice. V ponudbah naj se pove tudi zahteva glede plače in priloge naj se spričevala v prepisih, vse se pa pošlje na naslov: Roman Treo, Ljubljana, Marije Terezije cesta 4. 848 3—1

Obče priznana, na poseben način namočena
polenovka
 (Stockfisch) se dobiva vedno pri tvrdki
 Josip Pollak, Ljubljana, Sv. Petra cesta 7.

NB. Da mi bode mogoče na veliki teden vsem postreči, prosim da se blagovolijo naročila vsaj en teden poprej rezervirati. 323